

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Prostitutsiooni kaasatud naiste terviseuuring 2016

Liis Lemsalu, Liilia Lõhmus, Kaire Vals, Kristi Rüütel

Tallinn 2017

Uuringut rahastas Tervise Arengu Instituut Rahvastiku tervise arengukava aastateks 2009–2020 raames.

Uuring sai loa Tallinna Meditsiiniuuringute Eetikakomiteelt (otsus nr 1378).

Andmekogumise viis läbi MTÜ Eluliin.

STLI analüüsid teostas synLab Eesti OÜ.

HIV/HCV analüüsid teostas Soome Tervise ja Heaolu Instituut (*Terveyden ja hyvinvoinnin laitos*).

Raporti ülesehitus:

Raporti esimeses pooles on välja toodud olulisemad uuringutulemused, lõpus on tabelid vastuste kohta kõikidele küsimustele vanuserühmade kaupa. Tabelid on esitatud tähestikulises järjekorras. Protsendid on võetud isikute kohta, kes olid küsimusele vastanud. Inglise keelsetele väljenditele *sex work* ja *sex worker* eelistatakse eesti keeles vasteteks sõnu „prostituatsioon“ ja „prostituatsiooni kaasatu“, *sex buyer/client* vasteks „seksiostja“.

Soovime tänada kõiki MTÜ Eluliin töötajaid, synLab OÜd, Soome Tervise ja Heaolu Instituuti, OÜ Seksuaaltervise Kliinikut, Ardo Rannet, Anne Murdi, Iveta Tomerat, Kadri Sikki ja Piret Veerust heade nõuannete, kommentaaride ja hoolsuse eest. Aitäh Ardo Matsile ja Leila Ojale väljavõtte eest 2014. aastal läbi viidud Eesti terviseuuringust. Uuring poleks olnud võimalik ilma naisteta, kes olid nõus uuringus osalema – siirad tänud teile!

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Lemsalu L, Lõhmus L, Vals K, Rüütel K. Prostituatsiooni kaasatud naiste terviseuuring 2016. Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2017.

Raport on kättesaadav Tervise Arengu Instituudi koduleheküljelt www.tai.ee

Sisukord

Sisukord.....	2
Lühendid ja mõisted.....	3
Sissejuhatus.....	4
Meetod.....	5
Tulemused.....	6
Sotsiaal-demograafiline taust.....	6
Prostitutsioon.....	7
Esmakordne kokkupuude prostitutsiooniga ja sellega tegelemise aeg.....	7
Prostitutsiooni liigid.....	8
Prostitutsiooniga seotud mobiilsus.....	8
Seksi eest saadud tasu.....	9
Seksistjate arv.....	9
Prostitutsiooni kaasatute võrgustik.....	10
Seksuaalkäitumine seksistjatega.....	10
Kondoomi kasutamine.....	10
Kondoomi kasutamata jätmine.....	10
Seksuaalkäitumine mitte-seksistjatega.....	11
Seksuaaleluga alustamine.....	11
Seksuaalvahekord viimase 12 kuu jooksul.....	11
Seksuaalvahekord viimase 4 nädala jooksul.....	11
Vägivald.....	11
Vaimne vägivald.....	11
Kehaline väärkohtlemine.....	12
Seksuaalne väärkohtlemine.....	12
Sõltuvusainete tarvitamine.....	12
Alkohol.....	12
Suitsetamine.....	13
Narkootikumid.....	13
Prostitutsiooni kaasatutele suunatud teenuste kasutamine.....	13
Kondoomid.....	13
Steriilsed süstlad.....	13
Teenused, millest puudust tuntakse.....	13
Seksuaaltervis.....	14
Günekoloogi külastamine.....	14
HIV-testimine.....	14
Seksuaalsel teel levivad infektsioonid.....	14
Bioloogiliste analüüside tulemused.....	14
HIVi nakatunud.....	15
Seksuaalvahekorra loobumine suguhaiguse kahtluse korral.....	15
Rasestumisest hoidumise meetodid.....	15
Lapsed ja rasedus.....	16
Üldine tervis.....	16
Perearsti külastamine.....	16
Terviseprobleemid.....	16
Vaimne tervis.....	17
Kokkuvõte.....	18
Резюме.....	22
Summary.....	26
Kasutatud kirjandus.....	30
Lisa 1. Tabelid.....	31

Lühendid ja mõisted

gonorröa	seksuaalsel teel leviv infektsioon <i>Neisseria gonorrhoeae</i>
HBV	B-hepatiidi viirus
HCV	C-hepatiidi viirus
HIV	inimese immuunpuudulikkuse viirus
klamüüdia LGV	seksuaalsel teel leviv infektsioon <i>Lymphogranuloma venereum</i>
klamüdioos	seksuaalsel teel leviv infektsioon <i>Chlamydia trachomatis</i>
mediaan	variatsioonirea keskmise liikme väärtus
mood	tunnuse kõige sagedamini esinev väärtus
mükoplasma	seksuaalsel teel leviv infektsioon <i>Mycoplasma genitalium</i>
n	inimeste arv
NU'14	2014. a läbi viidud naiste tervise uuring
PK	prostitutsiooni kaasatu
PKU'16	2016. a läbi viidud prostitutsiooni kaasatud naiste terviseuuring
sd	standardhälve, iseloomustab vastuste hajuvust keskmise ümber
STLI	seksuaalsel teel leviv infektsioon
trihhomonias	seksuaalsel teel leviv infektsioon <i>Trichomonas vaginalis</i>
TAI	Tervise Arengu Instituut
TU'14	2014. a läbi viidud Eesti terviseuuring
UV	usaldusvahemik; näitab, kui palju hinnang võib varieeruda
v12kj	viimase 12 kuu jooksul

Sissejuhatus

UNAIDS defineerib prostitutsiooni kui vastastikusel kokkuleppel ja vabal tahtel põhinevat seksuaalteenuste osutamist raha või asjade eest (1). Prostitutsiooni kaasatud (PK) võivad olla mehed, naised, transsoolised, täiskasvanud ja noored. Paljud neist ei pea iseennast prostitutsiooni kaasatuks.

Prostitutsiooni kaasatute sihtrühma suuruse hindamiseks ei ole Eestis uuringuid tehtud. Vastavalt ekspertarvamustele (politsei, sihtrühmaga tegelevad MTÜ-d) on prostitutsiooni kaasatute arv viimastel aastatel vähenenud ja võis 2016. aastal jääda vahemikku 700–1000, mis on mitmeid kordi väiksem 2006. aastal hinnatud arvust (1000–4200) (2).

Eesti seadused lubavad seksi osta ja müüa, kuid mitte vahendada (kupeldamine). Politsei hinnangul võib inimkaubanduse olukorda viimastel aastatel pidada stabiilseks. MTÜ-de hinnangul on aga lisandunud uusi prostitutsiooniga tegelevaid naisi ja vahendustegevus on muutunud varasemaga võrreldes agressiivsemaks (4). Siseriiklikud prostitutsiooni juhtumid on põhiliselt kupeldamise kuriteod ja seksuaalse eksploateerimise juhtumid, asukohaks Tallinn, kuid leidub juhtumeid ka mujal Eestis (4). Esile on kerkinud tegevus massaažisalongides, kadunud on nn avalikud bordellid. Prostitutsiooni kaasatud ei moodusta ühtset võrgustikku nagu narkootikumide tarbijad inimesed (naised ei tea üksteist, mitmed töötavad iseseisvalt) (5).

Seksuaalpartnerite suur arv ning ebajärjepidev kondoomi kasutamine seab PK-d seksuaalsel teel levivate infektsioonide (STLI), k.a HIV-nakkuse suhtes suuremasse riski kui kogu rahvastikku. Kondoom võib sageli kasutamata jääda seksioostjate nõudmisel või isegi vägivaldla tõttu, lisaks suurendavad HIVi nakatumise tõenäosust alkohol ja narkootikumide tarvitamine. Nakatumise korral on nakkuse edasikandumine tõenäolisem kui väiksema partnerite arvuga inimestel. Seksi vahetamine narkootikumide vastu või seksi kasutamine narkootikumide tarbimise harjumuste toetamiseks seab need kaks HIV nakkuse levikuteed omavahel. Maailmas on prostitutsiooni kaasatutel, nagu narkootikumide süstivatel inimestel ja meestega seksivatel meestel, keskne roll HIV epideemia dünaamikas.

WHO hinnangul on HIVi levimus prostitutsiooni kaasatute seas maailmas keskmiselt 12%. Riikide ja piirkondade vahel on väga suuri erinevusi – näiteks Rwandas hinnatakse HIV-levimuseks PK-de seas 51%, meie naaberriigis Lätis 22% (3). Erinevused on sageli seotud sellega, kas ja kuidas prostitutsioon on organiseeritud ning milline on prostitutsiooni puudutav seadusandlus.

Seadusandlus, stigma, diskrimineerimine ja vägivald on olulisteks takistusteks prostitutsiooni kaasatutele suunatud teenuste tarbimisel, mh HIVi ennetamiseks (3, 6–8). Rahvusvaheline kogemus on näidanud, et prostitutsiooni kaasatutele suunatud HIV-ennetuse sekkumised on kulutõhusad. Sekkumiste mõju järjepidevaks suurendamiseks on vajalik mõista konteksti, milles prostitutsioon aset leiab (näiteks kuidas see on organiseeritud, kuivõrd see on seotud internetiga) ning millised on prostitutsiooni kaasatute riskid ja vajadused (9).

Eestis pakuvad Rahvastiku tervise arengukava raames prostitutsiooni kaasatutele suunatud teenuseid MTÜ Eluliin ja OÜ Seksuaaltervise Kliinik. Eluliin pakub psühholoogilist, juriidilist, sotsiaalset ja tervisealast nõustamist inimestele, kes tegelevad prostitutsiooniga või soovivad väljuda prostitutsioonist, pakkudes oma klientidele lisaks ka tasuta kondome, lubrikante, rasedusteste, steriilseid süstlaid ja HIV-testimise võimalust. Eluliin laiendas viimastel aastatel oma tegevust Tallinnast ka Jõhvi ja Tartusse. Seksuaaltervise Kliinik osutab Tallinnas PK-dele tasuta STLI-de diagnostikat, nõustamist ning ravi.

Varasemalt on TAI läbi viinud prostitutsiooni kaasatute seas uuringud 2006. ja 2011. aastal (10, 11). Mõlemad uuringud keskendusid HIVi ja teiste infektsioonide ning riskikäitumise levimuse välja

selgitamisele prostitutsiooni kaasatud naiste seas Tallinnas. Leiti, et 2011. a oli võrreldes esimese uuringuga seksuaalne riskikäitumine vähenenud ning harv (97% uuringus osalenud naistest kasutasid seksistjaga vaginaalses vahekorras järjepidevalt kondoomi viimase kuu jooksul). Vähenenud oli märkimisväärselt ravikindlustust omavate naiste osakaal: 61%-lt 36%-le. HIVi suhtes oli end viimase aasta jooksul rohkem testitud (57%-lt 71%-le). Uuringute käigus kogutud proovidest osutusid HIV-positiivseks 8% aastal 2006 ja 6% aastal 2011; C-hepatiidi viiruse (HCV) antikehade suhtes olid positiivsed vastavalt 7% ja 6%. Seega olulisi muutusi infektsioonide levimuses ei täheldatud. 2016. aastal läbi viidud uuringus käsitleti esmakordselt põhjalikumalt PK-de tervist. Lisati küsimusi rahvastikus läbi viidud uuringutest, mis võimaldaks anda kaudset hinnangut PK-de tervislikust olukorrast võrrelduna kõigi naistega.

Meetod

Uuringuprotseduurideks olid informeeritud nõusoleku andmine, näpuotsavere analüüsi võtmine intervjuerija poolt HIVi ja HCV markerite määramiseks ELISA-meetodil ning positiivse testitulemuse korral kinnitav analüüs immunoblot meetodiga, tupekaape võtmine iseseisvalt (teiste STLI-de (gonorröa, klamüdioos, klamüüdia LGV, trihhomoniasis, mükoplasma) määramiseks PCR-meetodil), struktureeritud intervjuu.

Osalemine oli anonüümne, uuringukoodi alusel. Uuringusse kaasasid ja intervjuerisid selleks eelnevalt spetsiaalse väljaõppe saanud Eluliini töötajad. Uuringusse sobisid vähemalt 18-aastased eesti või vene keelt kõnelevad naised, kes olid saanud viimase kolme kuu jooksul seksi eest tasu, olid suutelised läbima uuringuprotseduurid ning polnud 2016. aasta uuringus varem osalenud. Intervjuu vastused registreeriti iPadiga online platvormil LimeSurvey. Uuringus osalemise eest sai uuritav tänutäheks 20 euro väärtuses Partner kinkekaardi, teada oma STLI analüüside tulemused ning vajadusel nende tasuta ravi. Andmekogumine toimus ajavahemikus aprill–juuni 2016 kõigis Eluliini keskustes (ATOLL Tallinnas, AVA Jõhvis, Toome Tartus) või väljatööl (Eluliin pakub teenuseid ka keskustest väljaspool).

Tabel 1. Valim uuringukeskuste lõikes				
	ATOLL	AVA	Toome	Kõik
Keeldujate arv	21	4	1	26
Uuritavate arv	109	25	17	151
Uuritavate keskmine vanus	38,5	38,6	35,1	38,1
Uuritavate vanusevahemik	19–63	25–55	19–49	19–63
Intervjuu toimus väljatööl	8	2	8	18
Intervjuu eesti keeles	5	0	12	17
Intervjuu vene keeles	104	25	5	134

Uuringusse oli planeeritud kaasata 150 naist: 100 Tallinnast ja 50 teistest linnadest. Uuringus osalemist pakuti 177 inimesele, kellest 85% olid nõus osalema (tabel 1). Uuringust keeldumise põhjustena toodi välja, et uuring ei paku huvi, anonüümsuse kaotamise hirmu, verevõtmise protseduuri peeti liiga valulikuks, haige olemist (pidevalt erinevad operatsioonid ja teab hästi oma analüüside tulemusi), ise enda tervise jälgimist ja Partner kinkekaarti ei peetud väärtuslikuks. Uuringus osalejad said uuringu lõppedes anda tagasiside uuringu kohta. Mainiti, et uuring meeldis väga; positiivne, väga vajalik, hea, huvitav ja asjalik uuring, head küsimused; uuring arvatavasti aitab

toetada selle sfääri naisi, lahendada nende terviseprobleeme; kuid ka, et tõde on valus ning osalemine oli väsitav.

Käesolevas uuringus osalenutest olid TAI sarnases uuringus 2006. aastal osalenud 14, 2011. aasta uuringus 28, mitte üheski varasemas 111 uuritavat (74%), üks ei mäletanud. Mõlemas varasemas uuringus oli osalenud kolm naist.

Järgnevalt on analüüsitud uuritavate endi poolt raporteeritud andmeid käitumise ja terviseseiundi kohta, kõrvutades neid bioloogiliste analüüside tulemustega. Tegemist oli mugavusvalimil põhineva uuringuga (kallutatud Eluliini klientide ja Tallinna PK-de suunas, kaasates vaid naisi) ja tulemused ei pruugi olla üldistatavad kõikidele Eestis 2016. aastal tegutsenud prostitutsiooni kaasatutele.

Tulemused

Sotsiaal-demograafiline taust

Üle poolte (60%) uuringus osalenud prostitutsiooni kaasatud naistest jäid vanusevahemikku 18–40. Noorim uuringus osaleja oli 19- ja vanim 63-aastane, keskmine vanus oli 38,2 eluaastat (tabel B1). Raportis võrreldakse erinevas vanuses inimeste vastuseid, jagades uuritavad vanuserühmadesse 18–30, 31–40, 41–50 ning üle 50.

Esmakordselt kaasati uuringusse naisi ka Tallinnast väljaspool. 73% uuritavatest nimetasid oma peamise elukohana Tallinnat, 13% Jõhvit ning 5% Tartut. Mainiti ka Kohtla-Järvet (n = 6), Paidet (n = 3), Tapat (n = 2) ning Pärnut, Sillamäed ja Tartumaad (kõiki vastavalt ühel korral) (tabel B2). Vanuse lõikes elukoha andmetes erinevusi pole. ATOLLi keskuse klientidest 97% elasidki Tallinnas, AVA klientidest 68% Jõhvis ning Toome klientidest 47% Tartus.

Enamik (76%) uuritavatest olid venelased, 17% olid eestlased, lisaks kuus ukrainlast ja üks armeenlane. Uuringus osalenute kodakondsus jaguneb enamasti Eesti (46%), Venemaa (12%) ja kodakondsuseta staatus (36%) vahel. Kui kodakondsuseta isikuid on vanuserühmade lõikes võrdsest, siis nooremas vanuserühmas on Eesti kodakondsusega isikuid mõnevõrra rohkem kui teistes vanuserühmades (tabelid B3 ja B4).

Naistelt uuriti, milliseid keeli nad rääkida oskavad (ei küsitud eraldi, milline oli uuritava emakeel). Eesti keelt rääkis 60% prostitutsiooni kaasatutest. Enamik väitsid, et oskavad vähemalt kahte keelt. 11 uuritavat ütles, et oskavad nii eesti, vene, inglise kui ka soome keelt (tabel B5). Lisaks mainiti araabia, flaami, itaalia, saksa, ukraina, läti, usbeki või prantsuse keele oskust. Üle 50-aastaste vanuserühmas osatakse vähem keeli kui nooremates vanuserühmades. 11% uuringu intervjuudest viidi läbi eesti keeles. 39% eestlastest eelistasid intervjuud teha vene keeles.

Pooled (52%) PK-dest olid keskharidusega, 35% põhiharidusega, 9% kõrgharidusega (tabel B6). Mitte ühegi uuringus osalenu koolitee polnud algkoolitasemel pooleli jäänud. 50% oli omandanud kutsehariduse (tabel B7). Tallinnas elavatest PK-dest 51% (n = 56) olid keskharidusega ja 9% (n = 10) kõrgharidusega, Jõhvis elavatest 68% (n = 13) olid keskharidusega ja 11% (n = 2) kõrgharidusega, Tartus 43% (n = 3) keskharidusega; mitte kellelegi ei olnud kõrgharidust. Muudes linnades elavatest 50% (n = 7) olid keskharidusega ja 7% (n = 1) kõrgharidusega.

Arvestamata seksi eest tasu saamist, töötas täis- või osalise tööajaga 36% PK-dest, töötuna registreeritud oli 19%, invaliidsuspensionil 14%, õppis 7% (kursused, sotsiaalhooldaja, 11. klass) (tabel B8). Polnud inimesi, kes samaaegselt oleksid nii õppinud kui ka töötanud.

Prostitutsiooni kaasatutelt küsiti, kuidas nad hindavad oma majanduslikku olukorda. 2% vastas, et tema majanduslik olukord on väga hea; 46%, et see pole ei hea ega halb; 5%, et väga halb. Vaadates erinevusi vanuserühmade vahel, võib märgata, et nooremate hinnang oma majanduslikule olukorrale on jaotunud pigem heaks või halvaks, vanemates vanuserühmades hinnatakse majanduslikku olukorda enamasti keskmiselt (tabel B9).

19% uuritavatest väitsid, et nende eelmise kuu sissetulek jäi alla 500 euro, 46%-l oli see 500 ja 1000 euro vahel ning 34%-l üle 1000 euro (arvestades sisse sotsiaaltoetused, töötasu, tasu prostitutsiooni eest). Vanemates vanuserühmades oli eelmise kuu sissetulek üldiselt suurem kui nooremates: vanuses 18–30 oli 83%-l uuritavatest sissetulek kuni 1000 eurot, vanuserühmas 31–40 sai kuni 1000 eurot 63%, vanuserühmas 41–50 oli kuni 1000 eurot teenijaid 52%. Üle 50-aastaste seas teenis alla 1000 euro 70% (tabel B10).

28% PK-dest ütlesid, et kogu nende sissetulek oli saadud seksi eest, ja 6%, et suurem osa (üle 80%) on teenitud muul viisil, kui seksi eest tasu saades. Nooremas vanuserühmas oli neid, kelle jaoks prostitutsioon oli põhiline sissetuleku allikas, rohkem kui vanemates vanuserühmades (tabel B11).

30% uuritavatest elasid üksi ning sama paljud püsipartneriga. Valdavalt olid püsipartnerid vastassoost (tabelid B12, B12a, B12b). Püsisuhtes ja/või abielus olnutest 26% oli seda olnud kuus või enam aastat. 36% elasid koos enda või partneri lastega, nendest 82%-l olid alaealised lapsed. 80% lastega elavatest naistest ei märkinud elukaaslase olemasolu. Naistest, kel on alaealine laps, ütles 71% (n = 45), et elab koos lapsega, ning nendest 16% (n = 7), et elab koos püsipartneri või abikaasaga. Need näitajad võivad viidata suurele üksikemade osakaalule PK-de seas.

Ravikindlustus oli olemas 70% prostitutsiooni kaasatutest (tabel B15).

Uuringus osalejatelt küsiti hinnangut oma elukvaliteedile. Pooled vastajad jäid neutraalseks, halvaks või väga halvaks hindas oma elukvaliteeti 17% ja heaks või väga heaks 32% naistest (tabel B16).

Prostitutsioon

Uuringus osalenud naistelt küsiti, mida nad peavad prostitutsiooniks. Küsimus oli avatud, vastusevariante ei olnud ette antud. Kolmveerandi vastanute jaoks tähendas prostitutsioon raha, raha teenimist, raha saamist ning umbes kümnendiku jaoks oli prostitutsioon töö, tööl käimine. 5% märkis, et see on oma keha müümine ning mõne protsendi jaoks oli prostitutsioon meelelahutus või puhkus (tabel D1). See analüüs põhineb uuringus osalenute vastustel, mille intervjuerijad lühidalt üles märkisid (paar sõna) ja ei pruugi peegeldada täielikult uuritavate seisukohti. Küsimusele, kas uuritav peab end prostitutsiooni kaasatuks, vastas jaatavalt 73% (tabel D2).

Esmakordne kokkupuude prostitutsiooniga ja sellega tegelemise aeg

Keskmine vanus esmakordsel kokkupuutel prostitutsiooniga oli 26,2 aastat (mediaan 24), vanus varieerus vahemikus 8 (n = 1) kuni 53 (n = 1). Enam levinud vanused (mood), millal esimest korda saadi seksi eest raha, narkootikume või asju, olid 18 (n = 11, 7%) ja 25 (n = 11, 7%). 12% uuritavatest tegeles prostitutsiooniga esmakordselt enne täisikka jõudmist (tabel D3).

Uuringus osalejatelt küsiti andmeid prostitutsiooniga tegelemise staaži kohta aastates ja kuudes. Analüüsiks teisendati kõik andmed kuudeks ja seejärel tagasi aastateks. Uuritavate poolt raporteeritud andmete alusel on keskmiseks prostitutsiooniga tegelemise ajaks 9,2 aastat ning mediaan 8 aastat. Uuringus osalejate hulgas lühima staažiga PK-d olid tegelenud prostitutsiooniga 1 kuu (n = 2) ning pikimaks staažiks oli 30 aastat (n = 3). Kõige suurema grupi (50%) moodustavad PK-d, kes on prostitutsioonis osalenud 4–10 aastat (tabel D6), mood on 10 aastat (n = 22, 15%). 88% uuritavate puhul oli prostitutsiooni staaž ja esmakordsest kokkupuutest prostitutsiooniga möödunud aeg (+/- 1 aasta) sama, st nad on tegelenud prostitutsiooniga tänaseni.

Suurem osa (80%) sattus prostitutsiooniga tegelema läbi tutvuste: 55% kaasati prostitutsiooni läbi tutvuse naiste- või meesterahvaga, kes neid kutsus sellega tegelema, 25%-l oli prostitutsiooniga tegelev tuttav, kes kutsus või teavitas taolisest võimalusest. Veidi rohkem kui kümnendik vastas ajalehe- või internetikuulutusele (tabel D4).

Prostitutsiooni liigid

Saamaks ülevaadet, millist liiki prostitutsioon on Eestis levinud (tegeletakse individuaalselt, ollakse seotud firmaga või tegutsetakse avalikes kohtades), küsiti uuringus osalenutelt, kuidas või kus nad on viimase nelja nädala jooksul seksiootjaga kontakti saanud. Praktiliselt kõik PK-d (n = 145, 97%) olid küsitlusele eelnenud kuu jooksul kontakti saanud seksiootjaga enda poolt reklaamitud teabe kaudu, sh enamasti reklaamitud telefoninumbri abil. Ülejäänud kontakti saamise viisid olid juba oluliselt vähem levinud (tabel D8).

Lisaks uuriti, kus on küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul seksiootjaga seksuaalvahekorda astunud. 2/3 PK-dest olid teinud seda isiklikus või enda poolt üüritud korteris. Vähem kui pooled olid tasulises vahekorras olnud hotellis (46%) ja/või seksiootja korteris (42%), 17% autos või veoautos ning kümnendik saunas või massaažisalongis (tabel D9).

Uuringuandmed näitavad, et prostitutsiooniga tegeletakse üldjuhul individuaalselt: 3/4 ei jaga korterit, salongi vms teiste PK-dega (tabel D17) ning vaid 4% uuringus osalenud PK-dest töötasid massaažisalongis, kus pakutakse „õnneliku lõpuga“ või tantra massaaži (tabel D16). 97% uuritavatest ei pidanud viimase nelja nädala jooksul seksi eest saadud tasu jagama kellegagi (nt vahendajaga, kes räägib seksiootjatega läbi) (tabel D10).

Prostitutsiooniga seotud mobiilsus

Uuringus osalenud naistelt küsiti, mis piirkondades nad on viimase 12 kuu jooksul prostitutsiooniga tegelenud. Paluti nimetada neli linna, piirkonda või riiki, kus nad on sel perioodil tegutsenud ning määratleda ka prostitutsiooniga tegelemise sagedus nendes kohtades.

Põhikohas tegutsemise sagedust mainis 94 PK-d (62% valimist), kellest pooled tegelesid põhikohas prostitutsiooniga 3–5 päeva nädalas, kolmandik praktiliselt kõikidel nädalapäevadel (tabel D12b). Muid prostitutsiooniga tegelemise kohti lisaks põhikohale mainis vaid 23% (n = 35) PK-dest (tabel D12c).

81% (n = 121) uuritavatest nimetas põhiliseks prostitutsiooniga tegelemise kohaks Tallinna, neist 8% ei elanud Tallinnas (kaheksa elas Jõhvis, üks Kohilas ja üks Tapal). Põhikohana Tallinnas tegutsevad PK-d mainisid kõrvalkohtadena prostitutsiooniga tegelemist Jõhvis (n = 3, mitu päeva nädalas), Pärnus (n = 5), Tartus (n = 4), Rakveres (n = 2), Viimsis (n = 1), Harjumaal (n = 1), Raplamaal (n = 1), Valgas (n = 1) (sagedused märkimata).

11% (n = 17) tegutses küsitlusele eelnenud aasta jooksul põhiliselt Ida-Virumaal (valdavalt Kohtla-Järvel) ning kõik elasid samuti seal. Neist 13 inimest tegutses teisteski Ida-Virumaa linnades (viis igapäevaselt, kaheksa paar päeva kuus). Üheksa naist käisid paar päeva kuus Tallinnas.

5% (n = 7) tegeles prostitutsiooniga eelneva aasta jooksul põhiliselt Tartus, kellest suurem osa (n = 6) märkis elukohaks samuti Tartut (ühel elukoht märkimata). Neist kolm märkisid kõrvalkohtadeks prostitutsiooniga tegelemisel Tallinnat, üks Elvat ja üks Pärnut (sagedused märkimata).

Lisaks mainiti põhikohana Paidet, Pärnut, Tapat (tabel D12a). Seal tegutsevad PK-d nimetasid prostitutsiooniga tegelemist lisaks ka Tallinnas (n = 3), Sillamäel (n = 1), Kohtla-Järvel (n = 1), Tartus (n = 1), Pärnus (n = 1).

35-st lisakohta nimetanud PK-st 26% (n = 9) on aasta jooksul tegutsenud välismaal. Neist kõik olid tegelenud prostitutsiooniga Soomes (seitsmel põhikoht Tallinn, kahel põhikoht Ida-Virumaa), lisaks nimetati Norrat (n = 1, põhikoht Tallinn), lirimaad (n = 1, põhikoht Tartu), Venemaad (n = 1, põhikoht Tallinn). Välismaal tegeleti prostitutsiooniga küsitlusele eelnenud aasta jooksul 1–10 päeva.

Kokkuvõttes on mobiilsus seotud valdavalt Tallinnaga. Tallinnas mitte elavatest PK-dest (n = 40) 55% (n = 22) mainisid põhikohana või kõrvalkohana tegutsemist Tallinnas. Ida-Virumaal mitte elavatest (n = 125) tegutses Ida-Virumaal 0,8% (n = 1), Tartus mitte elavatest naistest (n = 144) tegutses Tartus 4% (n = 6). Pärnus mitte elavatest PK-dest (n = 150) 4,7% (n = 7) mainis tegutsemist Pärnus.

Seksi eest saadud tasu

Kõik uuringus osalenud naised on elu jooksul saanud seksi eest raha. Viidendikule on tasutud asjades (nt riided, ehted, kosmeetika). 15% on saanud seksi eest narkootikume (tabel D5). Narkootikume on saanud seksi vastu vaid alla 40-aastased naised.

94% (n = 142) uuringus osalenud naistest mainis summat, mis maksti viimasel korral seksiootjaga seksuaalvahekorra astumise eest. Keskmise tasu vahekorra eest oli 70,7 eurot ning mediaan 50 eurot. Kõige sagedamini (mood) saadi tasuks 50 eurot (n = 41, 29%). Minimaalne summa, mis vahekorra eest saadi, oli 20 eurot (n = 4) ning maksimaalselt teeniti 300 eurot (n = 1). Suurima grupi (44%) moodustavad PK-d, kes said viimase seksuaalvahekorra eest seksiootjaga 41–79 eurot (tabel D7).

Seksiootjate arv

Küsitlusele eelnenud nädala jooksul oli PK-del keskmiselt 8,1 partnerit, kes tasusid seksi eest. Partnerite arvu mediaan sel perioodil oli kuus ning mood 10 (n = 19, 13%). Partnerite arv varieerus eelneva nädala jooksul vahemikus 0 (n = 10) kuni 50 (n = 1). Suurima grupi (49%) moodustasid PK-d, kellel oli eelnenud nädala jooksul olnud viis või vähem tasulist partnerit (tabel E1).

Küsitlusele eelnenud kuu jooksul oli prostitutsiooni kaasatud naistel keskmiselt 33,8 partnerit, kes maksid vahekorra eest. Taoliste partnerite mediaanarv oli 25 ning mood 60 (n = 12, 9%). Seksi eest tasuvate partnerite arv ühe kuu jooksul varieerus vahemikus 1 (n = 1) kuni 250 (n = 1). Suurima grupi, umbes kolmandiku, moodustasid PK-d, kellel oli küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul 11–30 partnerit, kes maksid seksuaalvahekorra eest (tabel E2). Vanuserühmade vahel olulisi erinevusi pole. 2/3 PK-dest hindasid, et see oli tavapärane kuu seksiootjate arvu poolest (tabel E3) ning nende puhul oli keskmine seksiootjate arv eelmisel kuul 41,1 (mediaan 35, mood 60, vahemik 2–250). Keskmise partnerite arv, kes seksi eest eelmisel kuul tasusid, oli 19 nii nende puhul, kes hindasid, et eelmine kuu oli tavapärasest suurema, kui ka nende puhul, kelle jaoks see oli tavapärasest väiksema tasuvate partnerite arvuga.

Seksiostjate vanusest ja päritolust ülevaate saamiseks paluti anda hinnanguid viimase 12 kuu kohta. Ligi pooled PK-d ütlesid, et seksioostjate hulgas oli kõige rohkem tõenäoliselt 40–49-aastaseid (tabel D15). Noorematel PK-del oli rohkem nooremaid seksioostjaid. Viimase aasta jooksul oli 85%-l olnud eestikeelseid ja 85%-l venekeelseid seksioostjaid. 2/3 uuritavatest mainis soome keelt kõnelevaid seksioostjaid (tabel D13). Ligi pooled (46%) PK-dest hindasid, et viimase 12 kuu klientide hulgas oli välismaalaseid vähesel määral ehk alla 10%. Mõne protsendi jagu oli neid PK-sid, kelle seksioostjad olid enamasti välismaalased (tabel D14).

Prostitutsiooni kaasatute võrgustik

94% uuritavatest olid viimase nelja nädala jooksul näinud mõnda naist, kes talle teadaolevalt tegeleb prostitutsiooniga. 3% uuritavatest Tallinnas, 11% Jõhvis, enamus Tartus/Kesk-Eestis ei olnud sel perioodil näinud teisi teadaolevalt PK-sid. Keskmiselt nähti viimase kuu jooksul 8,5 naist, kes tegelevad prostitutsiooniga (mediaan 5, mood 10, vahemik 0–50) (tabel D18).

Seksuaalkäitumine seksioostjatega

Kondoomi kasutamine

Kondoomi kasutamist erinevate seksimisviiside ja viimase seksuaalvahekorra ajal küsiti viimase nelja nädala kohta. Kõik uuringus osalenud PK-d on küsitlusele eelnenud kuu jooksul seksioostjaga olnud vaginaalses vahekorras, praktiliselt kõik (97%) oraaalses ning 2/3 anaalses vahekorras. Vähem levinud on grupiseks ja sadomasohistlik seks (tabel E4).

Seksuaalvahekorra ajal partneriga, kes selle eest tasus, on kondoomi kasutamise tase kõrge. Vaginaalses vahekorras kasutas küsitlusele eelnenud kuu jooksul iga kord kondoomi 94% PK-dest. McNemari testi alusel on kondoomi järjepideva kasutamise tase võrdväärne nii oraaalseksi ($p = 1,00$), anaalseksi ($p = 0,25$), grupiseksi ($p = 0,50$) kui sadomasohistliku seks korral ($p = 1,00$). Täpsemad andmed kondoomi kasutamise sageduse kohta erinevate seksimisviiside korral on näidatud tabelites E4a–E4e.

97% PK-dest kasutas kondoomi viimase seksuaalvahekorra ajal partneriga, kes selle eest tasus (tabel E6). Enamasti tegi ettepaneku kondoomi kasutada prostitutsiooni kaasatud naine ise – 74% PK-dest märkis ankeeti selle vastuse (tabel E7).

Kondoomi kasutamata jätmine

Viimase vahekorra ajal ei kasutanud kliendiga seksides kondoomi viis PK-d. Neilt küsiti põhjuseid, miks jäi kondoom kasutamata. Viiest PK-st kaks nimetas põhjuseks kondoomide liigset kallidust, kaks kliendi soovi kondoomi mitte kasutada, kaks PK-d tõid esile põhjuse, et klient maksis kondoomita seksi eest rohkem ning üks mainis, et ei mõelnud üldse selle peale.

75%-l PK-dest on viimase kümne kliendi hulgas olnud neid, kes ei soovinud seksida kondoomiga. Üle kümnendiku uuringus osalenud PK-dest väitsid, et viimasest kümnest kliendist kõik soovisid seksida ilma kondoomita (tabel E5). Keskmise selliste klientide arv oli 3,9 ning mediaan 4. Mood oli 0 ehk mitte keegi ei soovinud seksida kondoomita ($n = 37$, 25%). Viimati, kui klient ei soovinud kondoomi kasutada, katkestas 54% PK-dest kontakti ning seksuaalvahekorda ei toimunud. Kümnendik PK-dest aga märkis, et seksuaalvahekord toimus ilma kondoomita (tabel E9).

Seksuaalkäitumine mitte-seksioostjatega

Seksuaaleluga alustamine

PK-de keskmine vanus elu esimese vahekorra ajal on 16,1 ning mediaanvanus 16. Kõige sagedamini (mood) alustati seksuaaleluga 16-aastaselt (n = 30, 20%). Vanus varieerus vahemikus 1 (n = 1) kuni 23 (n = 1). Kokku 72% on olnud esimest korda seksuaalvahekorras enne täisikka jõudmist ehk nooremana kui 18-aastaselt (tabel C1).

Seksuaalvahekord viimase 12 kuu jooksul

57% (n = 86) PK-dest on küsitlusele eelnenud 12 kuu jooksul olnud seksuaalvahekorras partneriga, kes ei tasunud seksi eest (tabel C2). 52% (n = 78) on sel perioodil olnud vahekorras püsipartneriga (tabel C3) ning 39% (n = 58) juhupartneriga (tabel C4). Kui vaadata kahte partneritüüpi koos, siis on küsitlusele eelnenud aasta jooksul 34% (n = 51) PK-dest olnud vahekorras nii püsi- kui juhupartneriga, kes seksi eest ei tasunud (tabelid C3, C4_lisa).

Seksuaalvahekord viimase nelja nädala jooksul

45% (n = 68) PK-dest on küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul olnud seksuaalvahekorras partneriga, kes selle eest ei tasunud (tabel C6a). Kõigil nendest oli sel perioodil püsipartner (tabel C7a) ning 40% (n = 59) juhupartner (tabel C8a) (tabelid C7a, C8a_lisa).

Küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul on mitte-tasulises vahekorras olnud PK-dest rohkem kui pooled (56%, n = 38) seksinud vaid ühe partneriga (mediaan 1, mood 1) (tabel C6b). Keskmine seksi eest mitte tasunud partnerite arv sel perioodil oli 3,3. Partnerite arv varieerus vahemikus 1 (n = 38) kuni 30 (n = 1).

Konduumi kasutamise sagedust uuriti küsitlusele eelnenud nelja nädala kohta ning seksuaalvahekorra all peeti silmas vaginaal- ja anaalvahekorda. Püsipartneriga vahekorras olles kasutas viimase kuu jooksul alati kondoomi 38% PK-dest, juhupartneri puhul on see näitaja 71%. Täpsemad andmed kondoomi kasutamise sageduse kohta on näidatud tabelites C7b ja C8b. PK-d, kellel oli küsitlusele eelnenud kuu jooksul nii püsi- kui juhupartnereid, kasutas püsipartneriga vahekorras olles alati kondoomi 39% ja juhupartneriga mitte kordagi või kuni pooltel kordadel 19%.

Kõikidelt uuringus osalenud PK-delt küsiti kondoomi kasutamise peamiste põhjuste kohta. Kõige sagedamini nimetati põhjuseks suguhaigustesse ja HIVi nakatumise vältimist – vastavalt 93% ja 90% PK-dest. 73% kasutab kondoomi, sest väldib nii rasestumist. Kliendi nõudmine ja oma püsipartneri kaitsmine on juba oluliselt vähem ajendiks kondoomi kasutamisel (tabel C9).

Vägivald

Erinevate vägivalla vormidega kokkupuute hindamiseks küsiti uuritavatel samad küsimused, mis olid esitatud 2014. aastal toimunud naiste tervise uuringus (12). Tabelist 2 on leitav kahe uuringu tulemuste võrdlus (küsimuste sõnastus on tabelis välja toodud lühendatud kujul), kus on näidatud naiste osakaal, kes olid vastavat vägivalla vormi kogenud. Järgnevalt on välja toodud, kui paljud PK-dest ei olnud erinevate vägivalla vormidega kunagi elus kokku puutunud.

Vaimne vägivald

39% ei olnud elus kokku puutunud korduva ja pikemaajalise allasurutuse, alanduse ja häbistamisega. 38% ei olnud kunagi kogenud ähvarduste või jõuga teiste inimestega kokku puutumise piiramist. 43% pole elus elanud hirmuga pikemaajalise ja süstemaatilise ähvardamise ja vigastada püüdmise tõttu (tabelid F1a–F1c).

Kehaline väärkohtlemine

35% polnud kunagi elus löödud, lahtise käega näkku löödud või tugevasti hinni hoitud. 40% polnud kunagi löödud rusika, kõva esemega või jalaga, tõugatud, pekstud. 49% polnud kunagi kogenud elu ohustamist kägistamiskatse, noa või muu relva näitamise või muu sarnase käitumise tõttu (tabelid F2a–F2c).

Seksuaalne väärkohtlemine

50% pole kunagi vastu tahtmist pidanud kedagi seksuaalselt puudutama või olnud sunnitud oma kehaosasid seksuaalselt puudutama. 70% pole kunagi seksuaalselt alandatud (nt sunniviisiline pornograafilise filmi vaatamine või selles osalemine, sunniviisiline enda alasti keha näitamine või kellegi teise alasti keha vaatamine). 48% pole kunagi pidanud vastu tahtmist puudutama suguelundeid, keha kasutatud seksuaalse rahulduse saamiseks või olnud sunnitud puudutama teise inimese suguelundeid. 49% pole kunagi elus kogenud, et talle vastu tahtmist pannakse peenis või püütud panna eset või mõnd kehaosa tuppe, suhu või pärakusse (tabelid F3a–F3d).

Tabel 2. Vägivaldaga kogenute osakaal (%), kõrvutades 2014. a naiste tervise uuringu (NU'14) ja käesoleva uuringu (PKU'16) tulemusi

	Lapseeas		Täiskasvanueas		Prostitutsiooniga tegeledes
	NU'14	PKU'16	NU'14	PKU'16	PKU'16
Vaimne väärkohtlemine					
- alandamine	20,9	47,0	3,2	36,4	21,2
- kontrollimine	14,2	41,7	5,4	41,7	19,2
- ähvardamine	8,7	36,4	3,2	38,4	20,5
Kehaline väärkohtlemine					
- löömine	26,5	32,5	7,7	42,4	26,5
- peksmine	18,8	26,5	6,5	40,4	25,8
- elu ohustamine	5,9	24,5	4,7	28,5	20,5
Seksuaalne väärkohtlemine					
- seksuaalne puudutamine	11,0	30,5	3,9	18,5	21,2
- seksuaalne alandamine	3,0	15,9	0,6	13,9	15,2
- suguelundite puudutamine	7,5	27,8	2,9	17,9	25,2
- vägistamine	4,1	24,5	3,0	16,6	29,1

Sõltuvusainete tarvitamine

Alkohol

26% uuritavatest ei olnud uuringule eelnenud nelja nädala jooksul alkohoolseid jooke tarbinud. Oma sõnade kohaselt oli igapäevaseid alkoholitarvitajaid 7% ning vanuserühmade lõikes see protsent ei erinenud oluliselt. 55% uuringus osalenud naistest tarvitas alkohoolseid jooke vähemalt korra nädalas (tabel G1).

Uuritavatelt küsiti ka, kas nad tarvitasid alkohoolseid jooke prostitutsiooniga tegeledes viimasel neljal nädalal. Nendest, kes olid viimase kuu jooksul alkoholi tarvitanud, oli 71% joonud alkoholi vähemalt kord nädalas enne või prostitutsiooniga tegelemise jooksul (12% iga päev) ning 17% mitte kordagi (tabel G2).

Suitsetamine

Valdav enamik (73%) PK-dest suitsetab igapäevaselt, üldse ei olnud viimasel neljal nädalal suitsetanud 16% uuringus osalenutest (tabel G3).

Narkootikumid

55% (n = 83) naistest oli elu jooksul narkootikume proovinud (tabel G4). Kui alkoholi tarvitamise osas vanuselisi erinevusi ei ilmnenud, siis narkootikumide proovimisega on nooremad naised rohkem kokku puutunud kui vanemad. Elu jooksul on narkomaaniaravi saanud 22% narkootikumide tarvitajatest (tabel G11).

Viimase nelja nädala jooksul oli narkootikume tarvitanud 22% (n = 39) uuritavatest (tabel G5), nendest igapäevaselt 18% (n = 7).

Nendest, kes olid viimase kuu jooksul narkootikume tarvitanud, olid prostitutsiooniga tegelemisel 64% seda teinud vähemalt kord nädalas (18% iga päev) ning mitte kordagi 15% (tabel G6). Viimase nelja nädala jooksul saadi narkootikume enamasti diilerilt (tabel G10).

26% kogu valimist ja 36% elus narkootikume tarvitanutest oli elus narkootikume süstinud (tabel G7). Nendest 25 (63%) süstib regulaarselt ning kolmandik süstis viimati viimase seitsme päeva jooksul (tabelid G7, G8, G9). Kõikidest elu jooksul narkootikume süstinud naistest 38% osutus HIV-positiivseks (n = 15) ning 58% tuvastati veres HCV antikehad (n = 23).

Prostitutsiooni kaasatutelt uuriti ka, kas neile teadaolevalt on mõni nende seksuaalpartneritest viimase aasta jooksul narkootikume süstinud. 24%-l (n = 36) oli seksistjate seas ning 3%-l (n = 4) mitte tasuvate seksuaalpartnerite seas neid, kes olid viimase 12 kuu jooksul narkootikume süstinud.

Prostitutsiooni kaasatutele suunatud teenuste kasutamine

Kondoomid

Viimase 12 kuu jooksul oli testimis- või nõustamiskeskusest või väljatöötajalt kondoomi saanud üle 90% uuringus osalenud naistest (tabel H1). Viimasel neljal nädalal oli kondoomi saanud ATOLLI keskusest 74% uuritavatest, 36% väljatöötajatelt ning 15% apteegist, poest, klientidelt (tabel H2).

Steriilsed süstlad

Steriilseid süstlaid või nõelu oli kahjude vähendamise keskusest, väljatöötajalt või mõnest Eluliini keskusest viimase 12 kuu jooksul saanud 19% (n = 29) (neist kaks polnud elus kunagi ise süstinud narkootikume) (tabel H3). Uuritavatest, kes olid viimase 12 kuu jooksul süstinud narkootikume, oli 81% (n = 26) saanud sel perioodil steriilseid süstlaid või nõelu kahjude vähendamise keskusest, väljatöötajalt või mõnest Eluliini keskusest.

Teenused, millest puudust tuntakse

Uuritavatelt küsiti, millistest teenustest nad puudust tunnevad. 30% (n = 46) vastas sellele küsimusele. Enim tunti puudust haigekassa kindlustusest (n = 19). Neli naist mainisid anonüümset günekoloogi teenust, neli psühholoogilist nõustamist ning neli juriidilist abi. Lisaks mainiti tervisenõustamist, sotsiaaltöötaja teenuseid, tasuta hambaravi, võlanõustamist, rasestumisvastaste vahendite paremat kättesaadavust, toiduabi, massaaži. 12 naist tundsid küll teenustest puudust, kuid ei täpsustanud, millest.

Seksuaaltervis

Seksuaaltervis on inimese võime nautida ja väljendada oma seksuaalsust turvaliselt, ilma riskita nakatuda seksuaalsel teel levivatesse infektsioonidesse ja hirmuta soovimatu raseduse, vägivalda, diskrimineerimise ja sunduse ees (kohandatud WHO definitsiooni alusel (17)). 69% uuritavatest pidas oma seksuaaltervist üldiselt heaks või väga heaks, ükski osaleja ei pidanud seda väga halvaks (tabel I1). Vanuse kasvades hinnati oma seksuaaltervist üldiselt halvemalt kui nooremas eas.

Günekoloogi külastamine

Naistearstid soovivad günekoloogilisel läbivaatusel käia vähemalt kord aastas, mida ka 82% uuritavatest olid teinud viimase 12 kuu jooksul (tabel I2.1/I4). Kõik, kes käisid dermatoveneroloogi visiidil viimase aasta jooksul, olid sel perioodil käinud ka günekoloogi juures (tabel I6). Günekoloogi juurde mitte pöördumise sagedasemad põhjused olid vajaduse puudumine ning tervisekindlustuse puudumine (tabel I2.5). Viimase viie aasta jooksul on günekoloogi juures käinud 96% uuritavatest (tabel I2.1/I4), mis on märkimisväärselt enam kui naisrahvastiku seas leitud 2014. aastal läbi viidud uuringus (63%) (12). Prostitutsiooni kaasatute seas on veidi rohkem kui kõigi naiste seas neid, keda on uuritud PAP-testiga, tehtud mammograafiat ning rindade läbivaatust arsti poolt (tabelid I2.2, I2.3, I2.4).

HIV-testimine

HIV testimise tase prostitutsiooni kaasatute seas on hea – 94% on elus end HIVi suhtes testinud (tabel J2). 3% (n = 4) ei tea, kuhu HIV-testi tegema minna (tabel J1). 66% (n = 100) oli HIV-test tehtud viimati viimase 12 kuu jooksul, kusjuures neist 67% viimase kuue kuu jooksul (tabel J2). Suurem osa käis viimati end HIVi suhtes testimas eriarsti juures (68%, n = 97), 15% (n = 21) käisid HIV testimise ja nõustamise anonüümses kabinetis ja 10% (n = 14) Eluliinis (tabel J4). Kõikidest testitustest vaid üks ei saanud teada oma HIV-testi tulemust (ambulatoorne ravi), kusjuures antud uuringu raames tehtud analüüs tuvastas tal HIVi (tabel J5).

Seksuaalsel teel levivad infektsioonid

Vaid 10% kahtlustas omal viimase 12 kuu jooksul suguhaigust (tabel I7) ja neist enamus pöördus seejärel naistearsti vastuvõtule (tabel I8). 34%-le (n = 52) oli arst või õde viimase 12 kuu jooksul öelnud, et neil on mõni STLI (v.a HIV). Nendest 63% (n = 33) oli olnud viimase aasta jooksul rohkem kui üks STLI. Viimase aasta jooksul olid kõige levinumad arsti poolt diagnoositud STLI-d klamüüdiaos (19%), C-hepatiit (14%), papillomiviirus (13%), trihhomoniaas (12%) ja genitaalherpes (10%) (tabel I9/I11/J6/analüüsid). Pooled (n = 25) STLI diagnoosiga naistest said ravi, viiendik ei teinud midagi ja viiendik katkestas ravi (tabel I10).

24% (n = 36) uuritavatest arvasid endal hetkel olevat mõne nimetatud STLI-dest, neist 52% (n = 19) rohkem kui ühe (tabelis I9/I11/J6/analüüsid).

14% PK-dest teadsid, et neid on B-hepatiidi suhtes vaktsineeritud, 30% ei osanud vastata ning 55% PK-dest pole oma sõnul B-hepatiidi vastu vaktsineeritud (tabel I3).

Bioloogiliste analüüside tulemused

70%-l (n = 105) ei tuvastatud uuringu käigus teostatud analüüside põhjal ühtegi infektsiooni. Tabelis 3 on näidatud infektsioonide levimused uuritavate seas. 39% (n = 13) HCV-positiivsetest, 20% (n = 4) HIVi ja 100% teiste tuvastatud STLI-de juhtudest ei teadnud, et neil on kõnealune infektsioon. Uuritavatest üks arvas endal hetkel olevat gonorröa, kuus klamüüdia, kolm trihhomoniaasi, üks mükoplasma, üks C-hepatiidi, kuigi analüüsid neid ei tuvastanud.

Tabel 3. Uuringu käigus teostatud analüüside tulemused		
	n	%
C-hepatiidi antikehad	33	22
HIV	20	13
klamüdiios	8	5
mükoplasma	6	4
trihhomonias	5	3
gonorröa	2	1
klamüüdia LGV	0	0

HIVi nakatunud

Uuritavatest 11% (n = 16) teadsid, et on HIVi nakatunud. Nendest pooled (n = 8) nakatusid omasõnul narkootikume süstides ja kuus seksuaalvahekorraast mitte-seksiostjaga (tabel J8). Neist kõik teavad, kuhu pöörduda HI-viiruse raviks, kusjuures pooled (n = 7) käivad regulaarselt infektsionisti vastuvõtul (ebaregulaarselt käivad kolm ja neli on ravi katkestanud (tabel J10).

Uuringu käigus võetud analüüsidega tuvastati HIV 13% (n = 20) uuritavatest. Neist 3/4 (n = 15) olid elu jooksul narkootikume süstinud ja 3/4 (n = 16) tuvastati samaaegselt ka C-hepatiidi markerid veres (neist 2 ei öelnud, et oleksid kunagi narkootikume süstinud). Kondoomi kasutas mitte kunagi või harva viimase nelja nädala jooksul püsipartneriga seitse ja juhupartneriga kaks HIVi nakatunut, seksiostjaga mitte ükski HIVi nakatunu. Viimase vahekorra ajal seksiostjaga olid kõik HIVi nakatunud PK-d kondoomi kasutanud. HIVi nakatunutest 16 elasid Tallinnas (kuid ka kolm neljandikku uuritavatest kaasati uuringusse Tallinnas), kaks Jõhvis, üks Kohila vallas, üks Tapal. Keskmise HIVi nakatunute vanus oli 32,7 aastat (sd = 7,2, varieeruvus 23–51). 70% (n = 14) olid põhiharidusega või alla selle. HIVi nakatunud PK-d olid prostitutsiooniga tegelema keskmiselt 10 aastat (sd = 6,6, varieeruvus 1–25).

Seksuaalvahekorra loobumine suguhaiguse kahtluse korral

Uuringus osalenud naistelt uuriti, kas nad on loobunud seksuaalvahekorraast seksiostjaga, kui ta on kahtlustanud või teadnud, et seksiostjal või tal endal on STLI. 42% PK-dest märkis, et ta pole olnud situatsioonis, kus ta on kahtlustanud või teadnud, et seksiostjal on mõni STLI, enda nakatumise kahtluse kohta väitis nii 61% (tabelid E11, E12). 24% on loobunud seksuaalvahekorraast seksiostja nakatumise kahtluse korral, 11% on loobunud siis, kui ta on kahtlustanud endal mõnda STLI-d. Rohkem kui neljandik kasutas mõlemal juhul kondoomi seksuaalvahekorra ajal ning mõlemal juhul oli mõne protsendi jagu neid, kes ei loobunud vahekorraast ning ei kasutanud ka kondoomi.

Rasestumisest hoidumise meetodid

Rasestumisest hoidumise meetodite osas küsiti andmeid küsitlusele eelnenud aasta kohta nii seksiostja kui ka mitte-tasuva partneri puhul. Mõlemal juhul paluti eraldi küsimusega nimetada põhiline rasestumisest hoidumise meetod sel perioodil.

Rasestumisest hoidumise meetodite efektiivsuse hindamiseks vaadeldakse järgnevalt viimase 12 kuu põhilist meetodit. Efektiivseteks loeti hormonaalsed vahendid, kondoomid, emakasisene vahend ning steriliseerimine. Ebaefektiivseteks aga loeti spermiitsiidide kasutamine, katkestatud seksuaalvahekord ning kalendermeetod.

Enamasti kasutati efektiivseid vahendeid: seksiostjate korral 97% PK-dest ning mitte-tasuliste partnerite puhul mõnevõrra vähem – 76% (tabelid E10a_lisa, C5a_lisa). Kõige levinum efektiivne

vahend on kondoom, mida seksiaostja korral kasutas küsitlusele eelnenud aasta jooksul põhilise meetodina 93% ja mitte-tasulise partneri puhul 66% PK-dest (tabelid E10a, C5a). Tõhusatest meetoditest kasutas seksioostjaga ainult kondoomi 48% (n = 70), kõik teised kasutasid midagi lisaks; mitte-tasuvate partnerite puhul on see näitaja 42% (n = 29). Siinkohal peab mainima, et ligikaudu poolte uuritavate puhul olid intervjuerijad märkinud kondoomi kasutamise, kuid ülejäänud meetodite kasutamise kohta olid jäetud tühjad lahtrid. Ebaefektiivseid vahendeid kasutati seksi eest mitte maksvate partnerite puhul märgatavalt rohkem kui seksioostjatega vahekorras olles – vastavalt 13% ja 1%. Tasu mitte maksvate partneritega mainiti ebaefektiivse vahendina katkestatud seksuaalvahekorda ning tasuliste partnerite korral lisaks ka spermitsiidide kasutamist (tabelid E10, C5). 1% (n = 2) uuringus osalenud PK-dest ei kasutanud rasestumise vältimiseks seksioostjaga põhiliselt mingeid vahendeid, mitte-tasuva partneri korral on see näitaja 12% (n = 10).

Lapsed ja rasedus

81% uuritavatest väitsid, et neil on laps, kusjuures kolm või enam last oli 11% naistest (n = 16) (tabel B13). Pooltel lapsi kasvatavatest uuritavatest oli kodus vähemalt üks alla 18-aastane laps (tabel B14).

Keskmine raseduste arv uuritavate seas oli 4,2 (sd = 3,7, varieeruvus 0–20) (tabel I12). Kokku oli elus aborti teinud 78% uuritavatest (n = 108) (tabel I13). Naistest, kel ei olnud last ja vastasid abordi küsimusele, oli aborti teinud 82% (n = 14). Naistest, kel oli laps, oli aborti teinud 78% (n = 94). Iseeneslik raseduse katkemine oli esinenud 26% (n = 36) kõikidest vastanutest, neist 75% (n = 27) oli enam kui kaks korda aborti teinud (tabel I14). 14% (n = 19) uuritavatest mainisid, et pole suutnud rasestuda 12 kuu jooksul soovist hoolimata, neist 11 pöördus viljatusravi arsti poole. Nelja puhul selgus, et tal on suletud munajuhad (kõige levinum põhjus) (tabelid I15/I16, I17). Võrdluseks, suletud munajuhad olid naisrahvastiku seas läbi viidud uuringus viljatuse põhjuseks vaadeldud põhjustest kõige vähem levinud (8%) (12).

Üldine tervis

Uuritavatelts küsiti mitmeid küsimusi tervise kohta, mis olid 2014. aastal rahvastiku läbi viidud terviseuuringus (TU'14) (13). Uuringust tehti kaalumata andmetest väljavõtte naiste kohta, jagades nad samadesse vanuserühmadesse kui käesolevas uuringus. Kahe uuringu meetodikad olid erinevad ja otsest võrdlust ei võimalda. Sellegi poolest annavad nad kaudselt hinnangu prostitutsiooni kaasatud naiste tervisest, võrrelduna naisrahvastiku tervisega. TU'14 tulemused on lisatud lõppu tabelitena (K1_lisa, K2_lisa, K4_lisa, K9_lisa1, K9_lisa2).

Üle poolte uuritavatest (56%, n = 85) hindasid oma tervist heaks või väga heaks (tabel K1). Halvaks või väga halvaks peavad oma tervist 20 inimest (14%). Hinnang oma tervisele oli naisrahvastikuga võrdväärne (tabel K1_lisa).

Perearsti külastamine

Perearsti poole on viimase aasta jooksul pöördunud 59% (n = 88) PK-dest, mis on mõnevõrra madalam kui rahvastikus (72%) (tabelid K2, K2_lisa).

Terviseprobleemid

43% (n = 64) ütles, et neil on mõni pikaajaline haigus või terviseprobleem (tabel K3). Kõige sagedamini elu jooksul diagnoositud terviseprobleemid PK-de hulgas olid depressioon (13%, n = 19; võrdluseks oli TU'14 6%), ärevushäired (13%, n = 19; TU'14 4%), kroonilised kopsuhaigused (11%, n = 16; TU'14 5%), kõrge vererõhk (9%, n = 13; TU'14 30%), kroonilised seljaprobleemid (9%, n = 13; TU'14 24%) (tabel K9_lisa2). Lisades juurde ka terviseprobleemide esinemise, mis pole alati arsti poolt diagnoositud, olid prostitutsiooni kaasatud naiste seas levinumad depressioon (50%),

kroonilised seljaprobleemid (47%), ärevushäire (38%), kroonilised kaelapiirkonna valud (37%), migreen (37%), allergia (24%), kõrgvererõhutõbi (19%) (tabel K9). Kõrvutades käesoleva uuringu tulemusi TU'14 tulemustega, võib PK-de seas enam olla meeleoluhäireid, kaela-, selja- ja peavalusid, allergiaid, astmat, kilpnäärme- ning kopsuhaigusi, vähem aga südamehaigusi ja kõrget vererõhku.

Vaimne tervis

Kaks kolmandikku uuritavatest (n = 96) tundsid vajadust emotsionaalse abi järele viimase 12 kuu jooksul, neist kolmandik (n = 35) seda ka otsis (tabelid K7, K8). Emotsionaalse Enesetunde Küsimustik 2 (EEK-2) (14) on skriininguinstrument, mis hindab inimese emotsionaalset heaolu ja võimalikku psüühikahäiret (diagnoosida saab vaid arst). EEK-2 skriinis 59% (n = 77) kurnatuse/asteenia, 53% (n = 75) depressiooni, 49% (n = 71) unehäired, 41% (n = 58) ärevushäire, 16% (n = 24) paanikahäire ja 13% (n = 19) sotsiaalfoobia võimaliku olemasolu (tabel K4). Need näitajad on kordades kõrgemad kui naiste uuringus osalenute seas EEK-2 põhjal (tabel K4_lisa). Enesetapule on mõelnud 40% naistest (n = 60), neist 57% (n = 34) viimase 12 kuu jooksul (tabel K5). Võrdluseks, 2016. aastal läbi viidud tervisekäitumise uuringus oli naiste seas elu jooksul mõelnud enesetapule 15% (15). Elu on püüdnud endalt võtta 20% naistest (n = 30), nendest pooled (n = 15) viimase aasta jooksul (tabel K6).

Kokkuvõte

1. **Ekspertarvamuse kohaselt oli 2016. aastal Eestis ligikaudu 700–1000 prostitutsiooni kaasatud (PK).**
2. **Käesolevasse uuringusse kaasati mugavusvalimi alusel 151 naist, peale Tallinna esmakordselt ka Jõhvist ja Tartust.** Tallinnas kaasati 109, Jõhvis 25 ja Tartus/muu Eesti 17 uuritavat. Uuringus osalesid MTÜ Eluliiniga kontaktis olevad naised. Uuritavatest 74% osales esmakordselt TAI uuringus (varasemad uuringud toimusid aastatel 2006 ja 2011). Järgnevalt on võrreldud tulemusi nii varasemate TAI uuringutega kui ka erinevate rahvastikus läbi viidud uuringutega. Kuna meetodikad pole samad, siis **ei saa otsest võrdlust teiste uuringutega teha ning hinnangud viitavad vaid võimalikele erinevustele!**
3. **73% uuringus osalenutest peavad end prostitutsiooni kaasatuks.**
4. **Arvatavasti on prostitutsiooni kaasatud vananev rahvastikurühm.** Võrreldes varasemate uuringutega oli 2016. uuringus osalenud vanemad (keskmine vanus 2006. a 29,5 ja 2016 38,2). 88% PK-dest olid alates prostitutsiooni sisenemisest tegeleenud sellega tänaseni. Keskmine prostitutsiooniga tegelemise aeg oli 9,2 aastat, 22% oli tegeleenud sellega alla kolme aasta. Pole võimalik hinnata, millised oleksid tulemused, kui osalenud oleksid ka Eluliiniga mitte kontaktis olevad naised.
5. **Prostitutsiooni satutakse enamasti läbi tutvuste keskmiselt 26-aastaselt.** Vähenenud on naiste osakaal, kes on kaasatud kuulutuse kaudu (2006 26%, 2011 22%, 2016 13%).
6. **Prostitutsioon on Eestis individuaalne tegevus.** Kontakti saadakse seksiootjaga valdavalt enda poolt reklaamitud info kaudu (97%, nt telefoninumber, e-mail), enamus ei jaga korterit teiste PK-dega (76%) ning peaaegu keegi (97%) ei pidanud seksuaalvahekorra eest saadud summat jagama mõne teise inimesega. Seksuaalvahekorda astutakse enamasti enda või seksiootja korteris, hotellis (viimase kuu jooksul olid nendes kohtades seksinud vastavalt 67%, 42% ja 46% uuritavatest). Vaid 4% ütlesid, et töötavad „õnneliku lõppu“ pakkuvast massaažisalongis. Kümne aasta jooksul on märkimisväärselt suurenenud individuaalne prostitutsioon (viimase kuu jooksul seksimise kohaks saun/massaažisalong 2006. a 24% ja 2016. a 11%, firma pinnal 2006. a 35% ja 2016. a 4%, tänaval 2006. a 2% ja 2016. a 5%). See võib olla seotud seadusandlusega, sest alates 2012. aastast liikus prostitutsioonile kaasa aitamine inimkaubanduse paragrahvi alla ning on isikuvastane süütegu (enne oli avaliku korra vastane süütegu) (16). Samas peaaegu kõik Tallinna PK-d ja enamik Ida-Virumaa PK-dest teavad ka teisi prostitutsiooniga tegelevaid naisi, muudes piirkondades teatakse üksteist vähem.
7. **Paljud prostitutsiooni kaasatud tegelevad prostitutsiooniga mitmes linnas ning paljud Tallinnast väljaspool tegutsejatest käivad lisaks ka Tallinnas.** 8% põhiliselt Tallinnas tegutsevatest prostitutsiooni kaasatutest ei elanud tegelikult Tallinnas. Tallinnas mitte elavatest naistest 55% tegutses põhi- või kõrvalkohana ka Tallinnas viimase aasta jooksul. Ida-Virumaal põhiliselt tegutsevatest PK-dest enamus tegelesid sellega mitte vaid ühes linnas vaid erinevates Ida-Virumaa piirkondades. Põhikohaks lisaks Tallinnale, Ida-Virumaa linnadele ning Tartule märgiti ka Paidet, Pärnut ja Tapat. Välismaal tegeleti prostitutsiooniga vähe ja harva (9,1–10 päeva aastas), riikidest mainisid kõik Soomet. Olulisi erinevusi võrreldes 2011. aastaga ei ole. Kuna esmakordselt kaasati uuritavaid ka Jõhvis, ilmnis Ida-Virumaa suur mobiilsus.

8. **Prostitutsiooni kaasatul on nädalas keskmiselt 8,1 seksiootjat.** Naised, kes hindasid möödunud kuud seksiootjate arvu poolest tavapäraseks, olid keskmiselt kuu jooksul vahekorras 41,1 seksiootjaga. 2006. a oli seksiootjate mediaanarv nädalas seitse, 2011. a 10 ning 2016. a kuus; kuni viis seksiootjat nädalas oli vastavalt 42%, 25% ja 49%.
9. **Mediaantasu seksuaalvahekorra eest on 50 EUR-i.** 2006. a oli mediaantasu viimase vahekorra eest 300 EEK-i (23 EUR-i) ning 2011. a 50 EUR-i. 28% said kogu oma sissetuleku seksi eest, mis on märkimisväärselt madalam kui varasematel aastatel (2006. a 67%, 2011. a 82%). Kõik uuritavad on saanud elu jooksul seksi eest raha, 25%-le on tasutud ka asjades.
10. **Seksiootjad on valdavalt 40–49-aastased eesti või vene keelt rääkivad mehed.** Välismaalaste osakaalu viimase aasta jooksul peetakse väheseks.
11. **Seksiootjatega kasutatakse kondoomi jätkuvalt peaaegu alati, samas on rohkem seksiootjaid, kes ei soovi kondoomi kasutada.** Seksiootjatega on kondoomi kasutamise tase väga kõrge (97% viimase vahekorra ajal) ning viimase kuu jooksul kasutas 94% kondoomi igas vaginaalses vahekorras. 2006. a olid need näitajad 94% ja 78%; 2011. a 98% ja 97%. Kondoomi kasutamise tase on võrdväärselt hea erinevate seksuaalvahekorra viiside puhul (vaginaalne, oraalne jne). Oraalse vahekorra puhul võib kondoomi kasutamisel märgata tõusutrendi: kümme aastat tagasi kasutas iga oraalvahekorra ajal kondoomi 51% PK-dest, viis aastat tagasi 82% ning 2016. a üle 90%. Rasestumisvastastest vahenditest kasutas ainult kondoomi 48%, ülejäänud kasutasid veel lisaks mõnda muud efektiivset meetodit. Samas on 75%-l olnud viimase kümne seksiootja seas vähemalt üks, kes ei soovi kondoomi kasutada (2011. a oli see näitaja 51%). Viimase sellise juhu puhul katkestasid 54% PK-dest seksiootjaga kontakti ning 13% seksis ilma kondoomita (2011. a olid vastavad näitajad 77% ja 3%). Arvestades, et uuritavate seksuaalpartnerite seas oli narkootikume süstivaid inimesi (25% uuritavate seksiootjate seas, 3% mitte tasuvate partnerite seas), siis kondoomi kasutamine on jätkuvalt ülioluline HIVi heteroseksuaalse edasi kandumise ennetamiseks. 43% uuringus osalenutest olid viimase aasta jooksul olnud seksuaalvahekorras ainult seksiootjatega.
12. **Mitte tasuvate seksuaalpartneritega on seksuaalkäitumine riskivam kui seksiootjatega.** Viimase kuu jooksul kasutas harva või mitte kordagi kondoomi 49% püsipartneriga seksinutest ning 17% juhupartneriga seksinutest. 2011. a olid vastavad näitajad 72% ja 7%. Efektiivseid rasestumisvastaseid vahendeid kasutas seksi eest mitte tasuvate partneritega viimase aasta jooksul 76% uuritavatest. Prostitutsiooni kaasatud naiste mitte tasuvad seksuaalpartnerid võivad olla oluliseks inimrühmaks, kelle kaudu prostitutsiooni kaasatutele ja rahvastikku võivad seksuaalsel teel levivad infektsioonid edasi kanduda.
13. **Enamik prostitutsiooni kaasatud naise on elus kokku puutunud vägivaldaga ja rahvastikuga võrreldes on vägivalda kogetud mitmeid kordi rohkem.** Elu jooksul olid uuritavatest ligikaudu 60% vaimse, 60% kehalise ning 50% seksuaalse vägivalda erinevate vormidega kokku puutunud. Prostitutsiooniga tegeledes on erinevaid vägivalda vorme kogunud viiendik kuni neljandik uuritavatest, millest enim oldi kogetud vägistamist (29%) ja peksmist (26%). Varasemas inimkaubanduse ohvrite uuringus leiti süvaintervjuude käigus, et perevägivald on üks oluline riskifaktor prostitutsiooni sisenemiseks (18).
14. **Veerand uuritavatest olid elus narkootikume süstinud.** 2016. a oli 26% elu jooksul narkootikume süstinud, neist 66% regulaarselt (2011. a oli 11% elu jooksul narkootikume süstinud). Narkootikume süstivatest PK-dest 38% olid HIV-positiivsed ja 58% olid C-hepatiidi antikehade suhtes positiivsed.

15. **Eluliiniga kontaktis olevate prostitutsiooni kaasatute hõlmatus kahjude vähendamise meetmetega on hea.** Viimase aasta jooksul oli 93% saanud tasuta kondoomi keskusest või väljatöötajalt; 81% narkootikume süstijatest oli saanud steriilseid süstlaid kahjude vähendamise keskusest või Eluliinist. Teenustest enim tunti puudust haigekassa kindlustusest, mis oli oluline põhjus, miks ei mindud günekoloogi juurde.
16. **Seksuaaltervist peavad heaks või väga heaks 69%, keegi ei pidanud seda halvaks või väga halvaks. Üldise tervise puhul on need näitajad vastavalt 56% ja 4%.**
17. **Günekoloogilisel läbivaatusel käimise tase on väga hea.** 82% olid viimase aasta jooksul günekoloogi juures käinud. Võrreldes rahvastikuga, olid PK-d viimase viie aasta jooksul palju enam günekoloogi juurde pöördunud (96% vs 63%).
18. **Peaaegu kõiki prostitutsiooni kaasatud naised on elu jooksul HIVi suhtes uuritud.** 94% olid vähemalt korra elu jooksul teinud HIV-testi, kusjuures 66% viimati möödunud 12 kuu jooksul. Testimise tase oli sama ka 2011. a uuringus (vastavalt 94% ja 71%) ning parem kui 2006. aastal (vastavalt 66% ja 57%). Enamasti käiakse testimas eriarsti juures.
19. **70%-l PK-dest ei tuvastatud uuringu käigus ühtegi seksuaalsel teel levivat infektsiooni.** Uuringu käigus tuvastati 20 HIVi (13%), kaheksa klamüdioosi (5%), kuus mükoplasma (4%), viis trihhomoniaasi (3%) ja kaks gonorröa (1%) juhtu. Klamüüdia LGV juhte ei avastatud. 33 osalejat (22%) olid positiivsed HCV antikehade suhtes. 39% HCV-positiivsetest, 20% HIV-positiivsetest ja 100% teiste eelpool mainitud infektsioonide kandjatest ei olnud teadlikud nakatumisest. HCV-antikehade ja HIV-levimus oli suurem kui 2011. a (6% ja 6%) ja 2006. aastal (7% ja 8%). Samas tuleb meeles pidada, et otsest võrdlust varasemate uuringutega pole võimalik teha, sest kaasamise ja testimise meetodid olid erinevad.
20. **Uuringus osalenud naistest 13% olid HIVi nakatunud.** Nendest 3/4 olid elus narkootikume süstinud ja 3/4 olid HCV-positiivsed. See viitab HIVi levikule eelkõige saastunud süstimistarvikutega. Kõik HIVi nakatunud naised kasutasid seksiostjaga alati kondoomi.
21. **B-hepatiidi vaktsineerimise tase on madal** – vaid 14% ütlesid, et on vaktsineeritud.
22. **Paljudel prostitutsiooni kaasatud naistel on laps(ed).** Enda, partneri või adopteeritud laps oli 2016. a 81%-l uuritavatest (neist pooltel alaealised lapsed), 2011. a 66% uuritavatest (nendest 85%-l alaealised), 2006. a 59% uuritavatest. Naistest, kes elas vähemalt ühe alaealise lapsega, vaid 15% ütlesid, et elavad samal ajal ka koos püsipartneri või abikaasaga, viidates suurele üksikemade arvule PK-de seas. 78% olid aborti teinud, 26% oli esinenud iseeneslikku raseduse katkemist.
23. **59% prostitutsiooni kaasatud naistest olid käinud küsitlusele eelnenud aasta jooksul perearsti juures.** See on mõnevõrra väiksem näitaja kui naisrahvastiku seas (72%).
24. **Võrreldes rahvastikuga, on prostitutsiooni kaasatute hulgas enam meeleoluhäireid, pea-, kaela- ja seljavalusid, allergiat ja astmat, kilpnäärme ja kopsuhaigusi, vähem aga kõrget vererõhku ja südamehaigusi.** Elu jooksul enam põetud haigused olid depressioon (50%), seljavalud (47%), ärevushäired (38%), kaelavalud (37%), migreen (37%), allergia (24%), kõrge vererõhk (19%).

25. **Prostitutsiooni kaasatute seas on väga levinud vaimse tervise probleemid.** Kasutades EEK-2 küsimustikku, võis olla 59%-l kurnatus, 53%-l depressioon, 49%-l unehäired, 41%-l ärevushäired, 16%-l paanikahäired, 13%-l sotsiaalsooobia. Need näitajad on kolm kuni kümme korda kõrgemad kui rahvastiku seas. Enesetapule on mõelnud elu jooksul 40% prostitutsiooni kaasatud naistest (naiselanikkonnast 15%). 20% on proovinud endalt elu võtta. Vajadust emotsionaalse abi järele viimase aasta jooksul tundis kaks kolmandikku uuritavatest, kuid neist vaid kolmandik otsis abi.

Исследование здоровья вовлеченных в проституцию женщин 2016

Резюме

1. Согласно экспертному мнению, в 2016 году в Эстонии насчитывалось примерно 700–1000 вовлеченных в проституцию женщин (ВП).
2. К участию в данном исследовании в результате свободной выборки была привлечена 151 женщина, помимо Таллинна, впервые также из Йыхви и Тарту. В Таллинне было привлечено 109, в Йыхви 25 и в Тарту / остальной Эстонии – 17 исследуемых. В исследовании участвовали женщины, контактирующие с MTÜ Eluliin («Линия жизни»). 74% исследуемых впервые участвовали в исследовании ТАИ (предыдущие исследования проводились в 2006 и 2011 годах). Далее, результаты сравниваются, как с результатами предыдущих исследований ТАИ (Института Развития Здоровья), так и различных исследований среди населения в целом. Поскольку методики не одинаковы, **нельзя проводить прямое сравнение с другими исследованиями. Оценки указывают лишь на возможные различия!**
3. **73% участниц исследования определяют себя, как вовлеченных в проституцию.**
4. **Очевидно, вовлеченные в проституцию – стареющая группа населения.** В сравнении с предыдущими исследованиями, в 2016 году участницы исследования были старше (средний возраст в 2006 г. – 29,5 лет, в 2016 г. – 38,2 года). 88% ВП занимаются проституцией с момента вовлечения и по сей день. Средний срок занятия проституцией составил 9,2 года, 22% исследуемых занимаются проституцией менее трех лет. Невозможно оценить, какими были бы результаты, если бы участницами стали не контактирующие с «Линией жизни» женщины.
5. **В проституцию вовлекаются в основном через знакомства, в среднем в 26 лет.** Сократилась доля женщин, вовлеченных по объявлению (2006 – 26%, 2011 – 22%, 2016 – 13%).
6. **Проституция в Эстонии является индивидуальной деятельностью.** Контакт с покупателем секса происходит, в основном, через собственную рекламную информацию (97%; например, номер телефона, электронная почта). Большинство не проживают совместно с другими ВП (76%), и почти никому (97%) не приходится с кем-либо делить полученную за половой акт сумму. Половой акт происходит в основном в квартире проститутки / покупателя секса или в гостинице (в течение последнего месяца оказывали сексуальные услуги в этих местах соответственно 67%, 42% и 46% исследуемых). Всего 4% сообщили, что работают в салоне, предлагающем массаж со «счастливым концом». За десять лет заметно выросла индивидуальная проституция (в течение последнего месяца услуги оказывались в сауне или массажном салоне: в 2006 г. – 24%, в 2016 г. – 11%; в помещении фирмы: в 2006 г. – 35%, в 2016 г. – 4%; на улице: в 2006 г. – 2%, в 2016 г. – 5%). Это может быть связано с законодательством, поскольку с 2012 года содействие проституции подпадает под статью о торговле людьми и является преступлением против личности (раньше – против общественного порядка) (16). В то же время почти все таллиннские ВП и, большинство ида-вирумааских ВП, знают других занимающихся проституцией женщин, в то время как в других регионах друг друга знают меньше.

7. **Многие вовлеченные в проституцию занимались проституцией в нескольких городах, а работающие за пределами Таллинна дополнительно подрабатывают в Таллинне.** 8% вовлеченных в проституцию, работающие в основном в Таллинне, в действительности в нем не живут. Из живущих не в Таллинне, 55% в течение последнего года в основном или дополнительно, работали в Таллинне. Большинство, работающих в Ида-Вирумаа, занимались проституцией не в одном, а в разных районах Ида-Вирумаа. В качестве основных мест работы, помимо Таллинна, городов Ида-Вирумаа и Тарту, называли Пайде, Пярну и Тапа. За границей занимаются проституцией мало и редко (9,1–10 дней за год), из стран все указали Финляндию. Существенных отличий от 2011 года нет. Поскольку изначальное вовлечение исследуемых в проституцию происходило и в Йыхви, в Ида-Вирумаа образовалась большая мобильность.
8. **У вовлеченных в проституцию за неделю в среднем бывает 8,1 покупателей секса.** Женщины, оценившие количество покупателей секса в предыдущем месяце как обычное, в среднем за месяц вступали в половой контакт с 41,1 покупателями секса. В 2006 г. медианное число покупателей секса составляло в неделю семь, в 2011 г. – десять и в 2016 г. – шесть человек; до пяти покупателей секса в неделю было соответственно у 42%, 25% и 49%.
9. **Медианная плата за половой акт составила 50 евро.** В 2006 году плата составляла 300 ЕЕК (23 EUR), в 2011 г. – 50 EUR. Получали весь свой доход от секса 28%, что заметно меньше, чем в прежние годы (2006 г. – 67%, 2011 г. – 82%). Все исследуемые в течение жизни получали за секс деньги, 25% – оплату вещами.
10. **Покупателями секса выступали в основном мужчины 40–49 лет с эстонским или русским родным языком.** Доля иностранцев в течение последнего года считается низкой.
11. **ВП последовательно, и в большинстве случаев, пользовались презервативом при контакте с покупателем секса. В то же время стало больше покупателей секса, не желающих пользоваться презервативом.** Уровень пользования презервативом при половом акте с покупателем секса очень высокий (во время последнего контакта – 97%), в течение последнего месяца 94% пользовались презервативом при каждом вагинальном контакте. В 2006 году эти показатели составляли 94% и 78%, в 2011 г. – 98% и 97%. Уровень пользования презервативом при половых актах разных видов (вагинальный, оральный и т.д.) довольно высокий. Можно заметить тенденцию к росту пользования презервативом в случае орального контакта: десять лет назад пользовались презервативом при каждом оральном контакте 51% ВП, пять лет назад – 82%, а в 2016 г. – свыше 90%. Единственным противозачаточным средством презерватив служил для 48%, остальные дополнительно применяли какой-либо другой эффективный метод контрацепции. В то же время 75% на каждые десять покупателей секса встречали минимум одного, который не желал пользоваться презервативом (в 2011 году этот показатель составлял 51%). В последнем подобном случае 54% ВП применяли прерванный половой акт с покупателем секса, а 13% занимались сексом без презерватива (в 2011 г. соответствующие показатели составили 77% и 3%). Учитывая, что среди половых партнеров исследуемых были потребители инъекционных наркотиков (у 25% исследуемых – среди покупателей секса, у 3% – среди не платящих партнеров), пользование презервативом остается крайне важным для предотвращения передачи ВИЧ гетеросексуальным путем. 43% участниц исследования в течение последнего года вступали в половой контакт только с покупателями секса.

12. **Сексуальное поведение женщин с не платящими за секс партнерами более рискованное, чем с покупателями секса.** В течение последнего месяца пользовались презервативом редко или никогда 49% ВП, занимавшихся сексом, с не платящими за секс постоянными партнерами и 17% ВП, занимавшихся сексом, со случайными партнерами, не платящими за секс. В то же время ситуация улучшилась, поскольку в 2011 году соответствующие показатели составляли 72% и 7%. Пользовались эффективными противозачаточными средствами при половом акте с не платящим за секс партнером 76% исследуемых. Не платящие за секс половые партнеры вовлеченных в проституцию женщин могут оказаться значимой группой лиц, которые могут переносить передающиеся половым путем инфекции между вовлеченными в проституцию женщинами и обычным населением.
13. **Большинство вовлеченных в проституцию женщин столкнулись в своей жизни с насилием и, в сравнении с населением в целом, испытали на себе во много раз больше насилия.** В течение жизни примерно 60% исследуемых столкнулись с психическим насилием, 60% – с физическим и 50% – с различными формами сексуального насилия. При занятии проституцией от одной пятой до одной четвертой исследуемых столкнулись с различными формами насилия, среди которых преобладало насилие, указывающее на изнасилование (29%), и побои (26%). В предшествующих исследованиях жертв торговли людьми в ходе углубленного интервью было установлено, что одним из факторов риска попадания в проституцию является домашнее насилие (18).
14. **Четверть исследуемых в течение жизни употребляли инъекционные наркотики.** В 2016 году 26% в течение жизни употребляли инъекционные наркотики, из них 66% регулярно (в 2011 г. кололи наркотики в течение жизни 11%). Из употреблявших инъекционные наркотики ВП 38% были ВИЧ-положительными, а 58% – положительными в отношении маркеров гепатита С.
15. **Охват мерами снижения вреда ВП женщин, контактирующих с MTÜ Eluliin, оценивается, как хороший.** За последний год 93% получали бесплатные презервативы в центре раздачи или у выездного работника; 81% употреблявших инъекционные наркотики получали стерильные шприцы в центрах снижения вреда или в Eluliin. У большинства из них отсутствует страховка Больничной кассы, что представляет собой существенную причину не обращения к гинекологу.
16. **69% считают свое сексуальное здоровье хорошим или очень хорошим, и ни одна не считает его плохим или очень плохим.** В отношении здоровья в целом эти показатели составляют соответственно 56% и 4%.
17. **Уровень посещения гинекологических осмотров очень хороший.** В течение последнего года 82% посещали гинеколога. В сравнении с населением в целом ВП в последние пять лет намного чаще обращались к гинекологу (96% против 63%).
18. **Почти все вовлеченные в проституцию женщины в течение жизни обследовались на ВИЧ.** 94% по меньшей мере раз в жизни проходили ВИЧ-тестирование, при этом 66% – в течение последних 12 месяцев. Такой же уровень тестирования был в исследовании 2011 года (соответственно 94% и 71%), что также выше, чем в 2006 году (соответственно 66% и 57%). Тестирование проводилось в основном у врачей-специалистов.

19. **У 70% ВП в ходе исследования не было обнаружено ни одной инфекции, передающейся половым путем.** В ходе исследования было установлено 33 случая гепатита С (22%), 20 случаев ВИЧ (13%), 8 случаев хламидиоза (5%), 6 случаев микоплазмоза (4%), 5 случаев трихомониаза (3%), 2 случая гонореи (1%) и 0 случаев хламидиоза LGV. 39% процентов исследуемых с маркерами гепатита С, 20% с ВИЧ и 100% носителей остальных указанных инфекций не знали о своем заражении. Распространенность маркеров гепатита С и ВИЧ была большей, чем в 2011 году (6% и 6%) и в 2006 году (7% и 8%). В то же время следует учесть, что провести прямое сравнение с предыдущими исследованиями невозможно, поскольку в них применялись разные методы привлечения исследуемых.
20. **13% участниц исследования были заражены ВИЧ.** 3/4 из них в течение жизни употребляли инъекционные наркотики, и 3/4 составили гепатита С. Это указывает на то, что распространение ВИЧ связано в первую очередь с инъекционными принадлежностями. Все ВИЧ-инфицированные женщины всегда пользовались презервативом.
21. **Уровень вакцинации против гепатита В низкий:** всего 14% сообщили, что проходили вакцинацию.
22. **У многих вовлеченных в проституцию женщин есть дети.** Собственный или приемный ребенок, либо ребенок партнера, в 2016 году был у 81% исследуемых (среди них половина несовершеннолетних), в 2011 году – у 66% исследуемых (в том числе 85% несовершеннолетних), а в 2006 году – у 59% исследуемых. Из женщин, проживающих как минимум с одним несовершеннолетним ребенком, всего 15% сообщили, что живут и вместе с постоянным партнером или супругом, что указывает на большое число матерей-одиночек среди ВП. 78% делали аборты, у 26% происходило самопроизвольное прерывание беременности.
23. **59% вовлеченных в проституцию женщин в течение прошлого года проходили опрос у семейного врача.** Это несколько меньший результат по сравнению с женским населением в целом (72%).
24. **В сравнении с населением в целом, среди вовлеченных в проституцию больше распространены расстройства настроения, головные, шейные и спинные боли, аллергия и астма, заболевания щитовидной железы и легких, и в то же время менее распространено высокое кровяное давление и болезни сердца.** Наиболее распространенными заболеваниями на протяжении жизни были депрессия (50%), боли в спине (47%), тревожное расстройство (38%), боли в шее (37%), мигрень (37%), аллергия (24%), высокое кровяное давление (19%).
25. **Среди вовлеченных в проституцию очень распространены проблемы с психическим здоровьем.** Согласно опроснику ЕЕК-2, у 59% может быть истощение, у 53% – депрессия, у 49% – расстройства сна, у 41% – тревожное расстройство, у 16% – паническое расстройство, у 13% – социофобия. Эти показатели в три – десять раз выше, чем среди населения в целом. В течение жизни думали о самоубийстве 40% вовлеченных в проституцию женщин (в целом по населению – 15%). 20% предпринимали попытку самоубийства. Потребность в эмоциональной помощи в течение последнего года испытывали две трети исследуемых, однако только треть стала искать помощь.

2016 Health Survey of Women Involved in Prostitution

Summary

1. **According to expert opinion, there were around 700–1,000 people involved in prostitution (PiP) in Estonia in 2016.**
2. **The survey was based on convenience sampling and included 151 women from Tallinn and, for the first time, also from Jõhvi and Tartu.** 109 respondents were from Tallinn, 25 from Jõhvi and 17 from Tartu or rest of Estonia. The survey comprised of women who are in contact with NGO Eluliin. 74% of the respondents were first time participants of a National Institute for Health Development (NIHD) survey (previous surveys were carried out in 2006 and 2011). The results will subsequently be compared with both previous NIHD surveys as well as other surveys among the general population in Estonia. However, since the methods used were not the same, **no direct comparisons can be made with other surveys and assessments only indicate possible differences!**
3. **73% of respondents consider themselves as being involved in prostitution.**
4. **It is probable that people involved in prostitution are an ageing cohort.** Participants of the 2016 survey were older compared to previous surveys (the average age in 2006 was 29.5 and 38.2 in 2016). 88% of PiP have been involved in prostitution since they first entered prostitution. The average period of being involved in prostitution was 9.2 years, 22% of respondents had been involved for less than three years. It is not possible to estimate what would have been the results if participants were not those already in contact with Eluliin.
5. **Prostitution is mostly entered into through acquaintances and on average at the age of 26.** The percentage of women who have become involved through advertisements has decreased (26% in 2006, 22% in 2011, 13% in 2016).
6. **Prostitution is an individual activity in Estonia.** PiP mostly get in contact with sex-buyers through self-advertisement (97%, e.g. telephone number, e-mail), most persons do not share an apartment with other PiP (76%) and practically no one (97%) has had to share the pay they have received for sexual intercourse with anyone else. Sexual intercourse usually takes place at one's own apartment, sex-buyer's apartment, or hotel (67%, 42% and 46% of the respondents respectively had intercourse at said places during the last month). Only 4% said that they work at a massage parlour that provides a "happy ending". Individual prostitution has increased remarkably in the last ten years (location of sexual intercourse in the last month at a sauna/massage parlour 24% in 2006 and 11% in 2016, at company property 35% in 2006 and 4% in 2016, on the street 2% in 2006 and 5% in 2016). This may be related to the legislation, because in 2012, prostitution was made part of the human trafficking paragraph and is now an offence against the person (it used to be considered as an offence against the public order) (16). Almost all PiP in Tallinn and most in Ida-Virumaa know other PiP, which is less common in other areas.
7. **Many people involved in prostitution practise it simultaneously in several towns and many who live outside of Tallinn are additionally involved in Tallinn as well.** 8% of PiP whose main area of operation was Tallinn did not actually live in Tallinn. 55% of women who lived outside of Tallinn had also practised prostitution in Tallinn either full-time or part-time within

the last year. PiP who operate in Ida-Virumaa county do not only do it in one town but in other areas of Ida-Virumaa as well. Participants also stated Paide, Pärnu and Tapa as their main operating area in addition to Tallinn and towns of Ida-Virumaa. Prostitution abroad was scarce and infrequent (9,1–10 days a year), all stated Finland when asked for countries. There are no remarkable differences compared to 2011. Since Jõhvi was included for the first time, high mobility in Ida-Virumaa became apparent.

8. **On average, a person involved in prostitution has 8.1 sex-buyers a week.** Women who evaluated the number of sex-buyers in the previous month as regular had had sexual intercourse with 41.1 sex-buyers per month on average. The median number of sex-buyers per week was seven in 2006, ten in 2011 and six in 2016; 42%, 25% and 49% in respective years had up to five sex-buyers per week.
9. **Median pay for sexual intercourse is 50 EUR.** In 2006, median pay for the last sexual intercourse was 300 EEK (23 EUR) and 50 EUR in 2011. 28% gained all of their income from sex, which is considerably lower than in previous years (67% in 2006 and 82% in 2011). All subjects have been given money for sex, 25% have also received possessions as payment.
10. **Sex-buyers are mostly Estonian or Russian speaking men between the ages of 40–49.** The percentage of foreigners in the last year was estimated to be low.
11. **Condoms are still nearly always used with sex-buyers, but the number of sex-buyers who do not wish to wear a condom is increasing.** The use of condoms with sex-buyers is very high (97% during last intercourse) and 94% used a condom during every vaginal intercourse in the past month. These indicators were 94% and 78% in 2006 and 98% and 97% in 2011. The use of condoms is equally high during different types of sexual intercourse (vaginal, oral, etc.). An uptrend can be noted in the use of condoms during oral intercourse: ten years ago 51% of PiP used a condom during every oral intercourse, five years ago the number was 82% and it was over 90% in 2016. 48% used a condom as their only contraceptive, whereas the rest used some other effective contraceptive method as well. Then again, 75% have stated that there has been at least one person among the last ten sex-buyers who did not want to wear a condom (it was 51% in 2011). In last such a case, 54% of PiP cut all contact with the sex-buyer and 13% had sex without a condom (those indicators were 77% and 3% respectively in 2011). Considering that the sexual partners also included people who inject drugs (25% had at least one among sex-buyers in the previous year, 3% among non-paying partners), condoms are still crucially important in preventing heterosexual transmission of HIV. 43% of participants had only had sexual intercourse with sex-buyers and not with any non-paying partners during the past year.
12. **Sexual behaviour is riskier with non-paying sexual partners than with sex-buyers.** In the past month, 49% of PiP who had sex with a steady partner and 17% of PiP who had sex with a casual partner used a condom rarely or did not use a condom at all. In 2011, those indicators were 72% and 7%, respectively. 76% of subjects used effective contraceptives when having sex with non-paying partners in the past year. Non-paying sexual partners of PiP may be a significant group of people through whom persons involved in prostitution may catch or transmit sexually transmitted infections.
13. **The majority of persons involved in prostitution have been exposed to violence in their lifetime and their experiences with violence exceed those of the general population manifold.** Approximately 60% of the subjects have experienced mental, 60% physical and 50% sexual abuse in their various forms. 20–25% of subjects have experienced various forms

of violence while being involved in prostitution, the most experienced forms were rape (29%) and beating (26%). A previous study using in-depth interviews found that domestic violence acted as an important risk factor for entering prostitution (18).

14. **A quarter of the subjects had injected drugs in their lifetime.** In 2016, 26% had injected drugs in their lifetime, 66% of them injected regularly (11% had injected drugs in their lifetime in 2011). 38% of drug injecting PiP were HIV-positive and 58% had positive markers of hepatitis C.
15. **PiP who are in contact with NGO Eluliin are well covered with harm reduction services.** 93% had received free condoms from the centre or fieldworker in the last year; 81% of drug injectors had received sterile syringes from harm reduction centres or from Eluliin. The subjects were most in need of health insurance, which emerged as an important reason for not visiting a gynaecologist.
16. **69% evaluated their sexual health as good or very good, no one saw it as bad or very bad. In overall health, these indicators are 56% and 4% respectively.**
17. **The level of seeing a gynaecologist was very high.** 82% had visited a gynaecologist in the last year. PiP had visited the gynaecologist more in the last five years than the general population (96% vs 63%).
18. **Nearly all persons involved in prostitution have been tested for HIV in their lifetime.** 94% had been tested for HIV at least once in their lifetime, whereas 66% had been tested in the past 12 months. The level of getting tested was the same in 2011 (94% and 71% respectively) and better than in 2006 (66% and 57% respectively). Most respondents visit specialist doctors to get tested.
19. **70% of PiP had no sexually transmitted infections.** 20 cases of HIV (13%), 8 cases of chlamydiosis (5%), 6 cases of mycoplasma (4%), 5 cases of trichomoniasis (3%) and 2 cases of gonorrhoea (1%) were detected during the survey. No chlamydia LGV cases were diagnosed. 33 participants (22%) were positive for hepatitis C (HCV) antibodies. 39% HCV-positives and 20% of HIV-positives and 100% with other previously mentioned infections were unaware of their infection. Hepatitis C and HIV were more common than in 2011 (6% and 6%) and in 2006 (7% and 8%). However, it should not be forgotten that no direct comparisons can be made with previous surveys since the methods of inclusion as well as testing were different.
20. **13% of women who participated in the survey had been infected with HIV.** 3/4 of them had injected drugs in their lifetime and 3/4 had hepatitis C markers. This indicates that HIV was primarily transmitted through contaminated injection equipment. All HIV-positive women wore a condom with sex-buyers at all times.
21. **Vaccination against hepatitis B is low** – only 14% said to have been vaccinated.
22. **Many persons involved in prostitution have children.** 81% of subjects had a biological, partner's or adopted child (half of the subjects had underage children) in 2016, 66% of subjects in 2011 (85% of children were underage), 59% of subjects in 2006. Only 15% of women with at least one underage child said that they also have a steady partner or spouse, indicating a large number of single mothers amongst PiP. 78% had had an abortion, 26% had experienced a miscarriage.

23. **59% of PiP had visited a general practitioner in the year preceding the survey.** This indicator is somewhat lower than among women in the general population (72%).
24. **Compared to the general population, persons involved in prostitution experience more mood disorders, head-, neck- and backaches, allergies, asthma, thyroid and lung conditions, however, they do not experience as much high blood pressure and heart diseases.** Most common illnesses were depression (50%), backaches (47%), anxiety disorder (38%), neck pain (37%), migraines (37%), allergies (24%), high blood pressure (19%).
25. **Mental health problems are very common among persons involved in prostitution.** According to the Emotional State Questionnaire EEK-2 (a mental health screening instrument), 59% may have experienced exhaustion, 53% depression, 49% sleep disorders, 41% anxiety disorders, 16% panic disorder, 13% social phobia. These indicators are three to ten times higher than among the general population. 40% of women involved in prostitution have thought about suicide (15% of women in the general population). 20% have attempted suicide. Two thirds of the subjects had felt the need for emotional help in the last year but only a third actually sought help.

Kasutatud kirjandus

1. UNAIDS. UNAIDS Guidance Note on HIV and Sex Work. Geneva, Switzerland: Joint United Nations Programme on HIV/AIDS, 2012.
2. Aral SO, Lawrence JSS. The Dynamic topology of sex work in Tallinn, Estonia. Atlanta, GA, USA: Centers for Disease Control and Prevention, 2005.
3. WHO. Consolidated guidelines on HIV prevention, diagnosis, treatment and care for key populations. Geneva, Switzerland: World Health Organization, 2014.
4. Leps A. Ülevaade inimkaubanduse olukorrast Eestis. Tallinn, Eesti: Justiitsministeerium, 2015.
5. Uusküla A, Johnston LG, Raag M, Trummal A, Talu A, Des Jarlais DC. Evaluating recruitment among female sex workers and injecting drug users at risk for HIV using respondent-driven sampling in Estonia. *Journal of urban health: bulletin of the New York Academy of Medicine*. 2010;87(2):304-17.
6. WHO. Prevention and treatment of HIV and other sexually transmitted infections for sex workers in low- and middle-income countries: recommendations for a public health approach. Geneva, Switzerland: World Health Organization, 2012.
7. Footer KH, Silberzahn BE, Tormohlen KN, Sherman SG. Policing practices as a structural determinant for HIV among sex workers: a systematic review of empirical findings. *J Int AIDS Soc* 2016;19(4 Suppl 3):20883. doi: 10.7448/IAS.19.4.20883.
8. Strathdee SA, West BS, Reed E, Moazen B, Azim T, Dolan K. Substance Use and HIV Among Female Sex Workers and Female Prisoners: Risk Environments and Implications for Prevention, Treatment, and Policies. *J Acquir Immune Defic Syndr* 2015;69;Suppl 2:S110–7. doi: 10.1097/QAI.0000000000000624.
9. Wilson D. HIV Programs for Sex Workers: Lessons and Challenges for Developing and Delivering Programs. *PLoS Med*. 2015 Jun 16;12(6):e1001808. doi: 10.1371/journal.pmed.1001808
10. Trummal A, Fischer K, Raudne R. HIV-nakkuse levimus ning riskikäitumine prostitutsiooni kaasatud naiste hulgas Tallinnas. Tallinn, Eesti: Tervise Arengu Instituut, 2006.
11. Lõhmus L, Trummal A. HIV-nakkuse, teiste infektsioonide ning riskikäitumise levimus prostitutsiooni kaasatud naiste hulgas Tallinnas. Tallinn, Eesti: Tervise Arengu Instituut, 2012.
12. Lippus H, Laanpere M, Part K, Ringmets I, Rahu M, Haldre K, Allvee K, Karro H. Eesti naiste tervis 2014: seksuaal- ja reproduktiivtervis, tervisekäitumine, hoiakud ja tervishoiuteenuste kasutamine. Tartu, Eesti: Tartu Ülikool, 2015.
13. Sotsiaalministeerium, Statistikaamet, Tervise Arengu Instituut. Eesti terviseuuring 2014. <http://www.tai.ee/et/tegevused/teadustoo/loppenud-uuringud/eesti-terviseuuring-2014>
14. Aluoja A, Shlik J, Vasar V, Luuk K, Leinsalu M. Development and psychometrics properties of the Emotional State Questionnaire, a self-report questionnaire for depression and anxiety. *Nord J Psychiatry*, 1999;53, 443-449.
15. Tekkel M, Veideman T. Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring 2016. Tallinn, Eesti: Tervise Arengu Instituut, 2017.
16. Karistusseadustik § 133. RT I, 04.04.2012, 3
17. WHO. Defining sexual health: report of a technical consultation on sexual health 28–31 January 2002, Geneva. Geneva, Switzerland: World Health Organization, 2006.
18. Krõlov, R. Uurimus inimkaubanduse ohvrite vajadustest seoses rehabilitatsiooni teenustega ja motivatsiooni faktorite selgitamine inimkaubanduse keskkonnast lahkumise hõlbustamiseks. 2015

Lisa 1. Tabelid

B1. Vanuseline jaotus		
	<i>n</i>	%
18–30	36	23,8
31–40	54	35,8
41–50	41	27,1
> 50	20	13,3
Kokku	151	100
Keskmine (UV 95%)	38,2	(36,6–39,7)

B2. Elukoht vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Tallinn	26	72,2	40	74,1	30	73,2	15	75,0	111	73,5
Jõhvi	4	11,1	7	13,0	5	12,2	3	15,0	19	12,6
Tartu	3	8,3	2	3,7	2	4,9	0	0	7	4,6
Muu*	3	8,3	5	9,3	4	9,8	2	10,0	14	9,3
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,995$ (Fisheri test)
 *Muu: Kohtla-Järve vald ($n = 1$), Kohtla-Järve ($n = 5$), Paide ($n = 3$), Pärnu ($n = 1$), Sillamäe ($n = 1$), Tapa ($n = 2$), Tartumaa ($n = 1$)

B2a. Uuringus osalenute elukoht uuringusse kaasamise keskuste lõikes										
	Tallinn		Jõhvi		Tartu		Muu		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
ATOLL keskus, Tallinn	102	91,9	2	10,5	0	0	1	7,1	105	69,5
AVA keskus, Jõhvi	2	1,8	17	89,5	0	0	6	42,9	25	16,6
Toome keskus, Tartu	2	1,8	0	0	7	100	6	42,9	15	9,9
Väljatöö	5	4,5	0	0	0	0	1	7,1	6	4,0
Kokku	111	73,5*	19	12,6*	7	4,6*	14	9,3*	151	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)
 *Protsent koguvahimist

B3. Rahvus vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Eestlane	9	25,0	7	13,0	9	21,9	1	5,0	26	17,2
Venelane	25	69,4	44	81,5	30	73,2	16	80,0	115	76,2
Muu*	2	5,6	3	5,5	2	4,9	3	15,0	10	6,6
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,316$ (Fisheri test)
 *Muu: ukrainlane ($n = 6$), armeenlane ($n = 1$), juut ($n = 1$)

B3a. Uuringus osalenute rahvus uuringuküsimustiku keele lõikes

	Eestlane		Venelane		Muu		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Eesti keel	16	61,5	1	0,9	0	0	17	11,3
Vene keel	10	38,5	114	99,1	10	100	138	88,7
Kokku	26	17,2*	115	76,2*	10	6,6*	151	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)

*Protsent koguvalemist

B4. Kodakondsus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Eesti	21	60,0	23	42,6	17	41,5	9	45,0	70	46,7
Venemaa	1	2,9	10	18,5	7	17,1	1	5,0	19	12,7
Puudub, hall pass	11	31,4	20	37,0	15	36,6	8	40,0	54	36,0
Muu*	2	5,7	1	1,9	2	4,9	2	10,0	7	4,7
Kokku	35	100	54	100	41	100	20	100	150	100

$p = 0,291$ (Fisheri test)

*Muu: Kasahstan ($n = 1$), Läti ($n = 2$), Uzbekistan ($n = 1$)

B5. Räägitavad keeled vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		<i>p</i> *
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	
Eesti keel	26	28,6	34	37,4	24	26,4	7	7,7	91	60,3	0,056
Vene keel	32	21,9	53	36,3	41	28,1	20	13,7	146	96,7	0,044
Inglise keel	17	21,5	30	38,0	25	31,7	7	8,9	79	52,3	0,242
Soome keel	2	11,1	8	44,4	7	38,9	1	5,6	18	11,9	0,325
Muu**	3	17,7	5	29,4	8	47,1	1	5,9	17	11,3	0,406

*Fisher test

**Muu: araabia, flaami ja itaalia, saksa, itaalia, ukraina, läti, usbeki, prantsuse

B6. Kõrgeim lõpetatud haridustase vanuserühmade lõikes (koos B6b lihtsustatud õppekaval õppimisega)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Algkool lõpetamata										
Algharidus	2	5,6	3	5,6	1	2,4	0	0	6	4,0
Põhiharidus	25	69,4	15	27,8	11	26,8	2	10,0	53	35,1
Keskharidus	9	25,0	32	59,3	24	58,5	14	70,0	79	52,3
Kõrgharidus	0	0	4	7,4	5	12,2	4	20,0	13	8,6
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100
Lihtsustatud õppekava*	2	40	2	40	1	20	0	0	5	100

$p = 0,000$ (Fisher test)

* Lihtsustatud õppekava oli võimalik märkida alg- ja põhikooli puhul

B7. Omandatud kutseharidus lisaks üldharidusele vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei	25	69,4	26	48,2	20	48,8	4	20,0	75	49,7
Põhi+kutseharidus	10	27,8	9	16,7	3	7,3	3	15,0	25	16,6
Põhi+keskeriharidus	1	2,8	8	14,8	7	17,1	3	15,0	19	12,6
Kesk+kutseharidus	0	0	2	3,7	3	7,3	2	10,0	7	4,6
Kesk+keskeriharidus	0	0	6	11,1	6	14,6	5	25,0	17	11,3
Rakenduslikkõrg- või kutsekõrgharidus	0	0	3	5,6	2	4,9	3	15,0	8	5,3
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,007$ (Pearsoni Hii-ruut test)

B8. Töö või õppimisega hõivatus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Töötan täiskohaga	3	15,8	7	36,8	6	31,6	3	15,8	19	12,6	0,837
Töötan osalise ajaga	3	8,6	12	34,3	13	37,1	7	20,0	35	23,2	0,040
Töötuna registreeritud	10	27,8	12	22,2	5	12,2	1	5,0	28	18,5	0,117
Õpin	5	50,0	4	40,0	1	10,0	0	0,0	10	6,6	0,174
Vanaduspensionil	0	0	0	0	0	0	1	100	1	0,7	0,132
Pensionil tervislikel põhjustel, invaliidsus	5	23,8	6	28,6	7	33,3	3	14,3	21	13,9	0,843
Muu*	13	28,9	17	37,8	10	22,2	5	11,1	45	29,8	0,880

*Muu: lapsega kodus, prostitutsioon, ei tööta ametlikult, töötotsija, dekreetpuhkusel

B9. Hinnang majanduslikule olukorrale vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Väga halb	3	8,3	4	7,4	0	0,0	0	0	7	4,6
Halb	11	30,6	11	20,4	4	9,8	4	20,0	30	19,9
Ei hea ega halb	10	27,8	23	42,6	25	61,0	12	60,0	70	46,4
Hea	11	30,6	15	27,8	11	26,8	4	20,0	41	27,2
Väga hea	1	2,8	1	1,9	1	2,4	0	0	3	2,0
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,210$

B10. Eelmise kuu sissetulek vanuserühmade lõikes (eurodes)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
≤ 100	1	2,8	1	1,9	0	0	0	0	2	1,3
101–500	7	19,4	14	25,9	4	10,0	2	10,0	27	18,0
501–1000	22	61,1	19	35,2	17	42,4	12	60,0	70	46,7
1001–2000	3	8,3	12	22,2	16	40,0	4	20,0	35	23,3
> 2000	3	8,3	8	14,8	3	7,5	2	10,0	16	10,7
Kokku	36	100	54	100	40	100	20	100	150	100

$p = 0,080$

B11. Sissetuleku osa eelmisel kuul, mis on saanud muul viisil, kui seksi eest tasu saades, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Alla 10%	9	26,5	8	15,1	7	17,5	1	5,0	25	17,0
10–30%	10	27,8	7	13,0	6	14,6	4	20,0	27	17,9
30–50%	3	8,3	12	22,2	9	22,0	4	20,0	28	18,5
50–80%	2	5,6	7	13,0	5	12,2	3	15,0	17	11,3
Üle 80%	1	2,8	2	3,7	4	9,8	2	10,0	9	6,0
Kogu tasu oli saadud vaid seksi eest	9	25,0	17	31,5	9	22,0	6	30,0	41	27,2
Ei ole teada	2	5,6	1	1,9	1	2,4	0	0	4	2,7
Kokku	34	100	53	100	40	100	20	100	147	100

$p = 0,524$

B12. Kooselu vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Elan üksi	6	13,3	7	15,6	18	40,0	14	32,0	45	29,8	0,000
Püsipartneriga (pole abielus)	13	31,0	15	35,7	10	23,8	4	9,5	42	27,8	0,530
Abikaasaga	0	0	2	66,7	0	0	1	33,3	3	2,0	0,271
Enda või oma partneri lapse/lastega	13	23,6	30	54,6	10	18,2	2	3,6	55	36,4	0,001
Enda või oma partneri vanema/vanematega	4	33,3	5	41,7	3	25,0	0	0	12	7,9	0,558
Teiste sugulastega	3	60,0	1	20,0	1	20,0	0	0	5	3,3	0,324
Sõpradega	1	33,3	1	33,3	0	0	1	33,3	3	2,0	0,502
Teiste naistega, kes saavad seksi eest tasu	1	50,0	1	50,0	0	0	0	0	2	1,3	0,802
Muu	0	0	0	0	2	66,7	1	33,3	3	2,0	1,000

B12a. Püsipartneri sugu vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Mees	11	84,6	15	100	10	100	4	100	40	95,2
Naine	2	15,4	0	0	0	0	0	0	2	4,8
Kokku	13	100	15	100	10	100	4	100	42	100

p = 0,326 (Fisheri test)**B12b. Kooselus/abielus oldud aastate arv praeguse püsipartneriga vanuserühmade lõikes**

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Alla 1 aasta	2	18,2	3	18,8	1	10,0	0	0	6	14,3
1–5 aastat	8	72,7	11	68,8	5	50,0	1	20,0	25	59,5
6–10 aastat	0	0	1	6,3	0	0	2	40,0	3	7,1
Üle 10 aasta	1	9,1	1	6,3	4	40,0	2	40,0	8	19,1
Kokku	11	100	16	100	10	100	5	100	42	100

p = 0,068 (Fisheri test)**B13. Laste arv vanuserühmade lõikes**

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Mitte ühtegi	13	36,1	12	22,2	2	4,9	2	10,0	29	19,2
1–2 last	20	55,6	35	64,8	30	73,2	16	80,0	101	66,9
3–5 last	1	2,8	6	11,1	6	14,6	2	10,0	15	9,9
Üle 5 lapse	0	0	0	0	1	2,4	0	0	1	0,7
Pole teada mitu	2	5,6	1	1,9	2	4,9	0	0	5	3,3
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,026 (Fisheri test)**B14. Peres alla 18 aastaste laste arv vanuserühmade lõikes**

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Mitte ühtegi	2	8,7	6	14,3	27	69,2	16	88,9	51	41,8
1	9	39,1	23	54,8	5	12,8	0	0	37	30,3
2	9	39,1	10	23,8	2	5,1	1	5,6	22	18,0
3	0	0	3	7,1	1	2,6	0	0	4	3,3
6	0	0	0	0	1	2,6	0	0	1	0,8
Pole teada mitu	3	13,0	0	0	3	7,7	1	5,6	7	5,7
Kokku	23	100	42	100	39	100	18	100	122	100

p = 0,000

B15. Ravikindlustuse olemasolu vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	25	69,4	36	67,9	31	75,6	14	70,0	106	70,7
Ei	11	30,6	17	32,0	10	24,4	6	30,0	44	29,3
Kokku	36	100	53	100	41	100	20	100	150	100

p = 0,952 (Fisheri test)**B16. Hinnang elukvaliteedile vanuserühmade lõikes**

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Väga halb	2	5,6	2	3,7	1	2,4	0	0	5	3,3
Halb	5	13,9	11	20,4	2	4,9	3	15,0	21	13,9
Ei hea ega halb	15	41,7	24	44,4	26	63,4	11	55,0	76	50,3
Hea	12	33,3	17	31,5	11	26,8	6	30,0	46	30,5
Väga hea	2	5,6	0	0	1	2,4	0	0	3	2,0
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,443 (Fisheri test)**C1. Vanus esimese seksuaalvahekorra ajal vanuserühmade lõikes**

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
13 ja noorem	7	19,4	9	16,7	2	4,9	0	0	18	11,9
14–17-aastane	22	61,2	33	61,1	26	63,4	9	45,0	90	59,6
18 ja vanem	7	19,4	12	22,2	13	31,7	11	55,0	43	28,5
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,029 (Fisheri test)**C2. Prostitutsiooni kaasatud naised, kes on viimase 12 kuu jooksul olnud seksuaalvahekorras partneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes**

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On olnud vahekorras	25	69,4	33	61,1	23	56,1	5	25,0	86	57,0
Ei ole olnud	11	30,6	21	38,9	18	43,9	15	75,0	65	43,0
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,012

C3. Prostitutsiooni kaasatud naised, kes on viimase 12 kuu jooksul olnud seksuaalvahekorras püsipartneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On olnud vahekorras	22	61,1	28	53,8	23	56,1	5	25,0	78	52,3
Ei ole olnud	14	38,9	24	46,2	18	43,9	15	75,0	71	47,7
Kokku	36	100	52	54	41	100	20	100	149	100
Vastamata			2						2	

p = 0,061

C4. Prostitutsiooni kaasatud naised, kes on viimase 12 kuu jooksul olnud seksuaalvahekorras juhupartneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On olnud vahekorras	14	38,9	22	41,5	18	43,9	4	20,0	58	38,7
Ei ole olnud	22	61,1	31	58,5	23	56,1	16	80,0	92	61,3
Kokku	36	100	53	54	41	100	20	100	150	100
Vastamata			1						1	

p = 0,309

C3 ja C4_lisa. Tasu mitte-maksvad seksuaalpartnerid viimase 12 kuu jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ainult püsipartner	10	27,8	10	19,6	5	12,2	1	5,0	26	17,6
Ainult juhupartner	2	5,6	3	5,9	0	0	0	0	5	3,4
Nii püsi- kui juhupartner	12	33,3	17	33,3	18	43,9	4	20,0	51	34,4
Ei ole vahekorras olnud	12	33,3	21	41,2	18	43,9	15	75,0	66	44,6
Kokku	36	100	51	54	41	100	20	100	148	100
Vastamata			3						3	

p = 0,079 (Fisheri test)

C5. Meetodid, mida on kasutatud rasedusest hoidumiseks viimase 12 kuu jooksul partneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes (PKd, kes on viimase 12 kuu jooksul olnud vahekorras partneriga, kes ei tasunud seksi eest)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P*
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei kasutanud midagi	5	20,0	3	9,1	3	13,0	1		12	14,0	0,552
Rasestumisvastased tabletid	1	4,0	4	12,1	2	8,7	0	0	7	8,1	
Spiraal ehk emakasisene vahend	0	0	2	6,1	3	13,0	1		6	7,0	
Hormonaalsüstid	1	4,0	1	3,0	0	0	0	0	2	2,3	
Kondoom	21	84,0	29	87,9	18	78,3	3		71	82,6	0,382
Pessaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Naiste kondoom	0	0	1	3,0	1	4,3	0	0	2	2,3	
Spermitsiidid (tupekuulid ja kreemid)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Katkestatud suguühe	4	16,0	4	12,1	3	13,0	0	0	11	12,8	0,960
Kalendermeetod	2	8,0	2	6,1	3	13,0	0	0	7	8,1	
Steriliseerimine	0	0	0	0	1	4,3	0	0	1	1,2	

*Fisher'i test

C5a. Põhiline rasestumisest hoidumise meetod viimase 12 kuu jooksul seksi eest mitte-tasunud partneriga, vanuserühmade lõikes (PKd, kes on viimase 12 kuu jooksul olnud vahekorras partneriga, kes ei tasunud seksi eest)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei kasutanud midagi	4	16,0	2	6,1	3	13,1	1		10	11,6
Rasestumisvastased tabletid	0	0	1	3,0	1	4,3	0	0	2	2,3
Spiraal ehk emakasisene vahend	0	0	2	6,1	1	4,3	1		4	4,6
Hormonaalsüstid	0	0	1	3,0	0	0	0	0	1	1,2
Kondoom	16	64,0	25	75,7	13	56,6	3		57	66,3
Katkestatud suguühe	4	16,0	2	6,1	2	8,7	0	0	8	9,3
Kalendermeetod	1	4,0	0	0	2	8,7	0	0	3	3,5
Steriliseerimine	0	0	0	0	1	4,3	0	0	1	1,2
Kokku	25	100	33	100	23	100	5	100	86	100

p = 0,546 (Fisher'i test)

C5a_lisa. Viimase 12 kuu jooksul seksi eest mitte-tasunud partneriga põhiliselt kasutatud rasestumisest hoidumise meetodi efektiivsus vanuserühmade lõikes (PKd, kes on viimase 12 kuu jooksul olnud vahekorras partneriga, kes ei tasunud seksi eest)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ei kasutanud midagi	4	16,0	2	6,1	3	13,0	1		10	11,6
Efektiivne meetod	16	64,0	29	87,8	16	69,6	4		65	75,6
Ebaefektiivne meetod	5	20,0	2	6,1	4	17,4	0	0	11	12,8
Kokku	25	100	33	100	23	100	5	100	86	100

p = 0,341 (Fisheri test)

C6a. Prostitutsiooni kaasatud naised, kes on viimase 4 nädala jooksul olnud seksuaalvahekorras partneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On olnud vahekorras	19	52,8	27	50,0	20	48,8	2	10,5	68	45,3
Ei ole olnud	17	47,2	27	50,0	21	51,2	17	89,5	82	54,7
Kokku	36	100	54	100	41	100	19	100	150	100
Vastamata							1		1	

p = 0,013

C6b. Seksi eest mitte-tasuvate partnerite arv viimase 4 nädala jooksul, vanuserühmade lõikes (PKd, kes viimase 4 nädala jooksul on olnud vahekorras partneriga, kes ei ole seksi eest tasunud)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
1 partner	8	42,1	17	63,0	11	55,0	2		38	55,9
2 ja rohkem partnerit	11	57,9	10	37,0	9	45,0	0	0	30	44,1
Kokku	19	100	27	100	20	100	2	100	68	100

p = 0,360 (Fisheri test)

C7a. Prostitutsiooni kaasatud naised, kes on viimase 4 nädala jooksul olnud seksuaalvahekorras püsipartneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On olnud vahekorras	19	52,8	27	50,0	20	48,8	2	10,5	68	45,3
Ei ole olnud	17	47,2	27	50,0	21	51,2	17	89,5	82	54,7
Kokku	36	100	54	100	41	100	19	100	150	100

p = 0,013

C7b. Kondoomi kasutamise sagedus viimase 4 nädala jooksul püsipartneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes (PKd, kes on viimase 4 nädala jooksul olnud vahekorras püsipartneriga)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Iga kord	8	42,1	9	33,3	9	45,0	0	0	26	38,3
Enamasti	1	5,3	5	18,5	1	5,0	0	0	7	10,3
Umbes pooltel kordadel	1	5,3	1	3,7	0	0	0	0	2	2,9
Harva	2	10,5	7	26,0	4	20,0	0	0	13	19,1
Mitte kordagi	7	36,8	5	18,5	6	30,0	2		20	29,4
Kokku	19	100	27	100	20	100	2	100	68	100

p = 0,512 (Fisheri test)

C8a. Prostitutsiooni kaasatud naised, kes on viimase 4 nädala jooksul olnud seksuaalvahekorras juhipartneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On olnud vahekorras	15	44,1	22	41,5	20	48,8	2	10,5	59	40,1
Ei ole olnud	19	55,9	31	58,5	21	51,2	17	89,5	88	59,9
Kokku	34	100	53	100	41	100	19	100	147	100
Vastamata	2		1				1		4	

p = 0,037

C8b. Kondoomi kasutamise sagedus viimase 4 nädala jooksul juhipartneriga, kes ei tasunud seksi eest, vanuserühmade lõikes (PKd, kes on viimase 4 nädala jooksul olnud vahekorras juhipartneriga)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Iga kord	8	53,3	18	81,9	15	75,0	1		42	71,2
Enamasti	4	26,7	1	4,5	1	5,0	0	0	6	10,2
Umbes pooltel kordadel	0	0	1	4,5	0	0	0	0	1	1,7
Harva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mitte kordagi	3	20,0	2	9,1	4	20,0	1		10	16,9
Kokku	15	100	22	100	20	100	2	100	59	100

p = 0,244 (Fisheri test)

C7a ja C8a_lisa. Tasu mitte-maksvad seksuaalpartnerid viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ainult püsipartner	2	5,9	4	7,6	0	0	0	0	6	4,1
Ainult juhupartner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nii püsi- kui juhupartner	15	44,1	22	41,5	20	48,8	2	10,5	59	40,1
Ei ole vahekorras olnud	17	50,0	27	50,9	21	51,2	17	89,5	82	55,8
Kokku	34	100	53	100	41	100	19	100	147	100
Vastamata	2		1				1		4	

p = 0,019 (Fisheri test)

C9. Kondoomi kasutamise põhjus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P*
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Rasestumise vältimine	30	85,7	43	79,6	25	62,5	11	55,0	109	73,2	0,022
HIVI nakatumise vältimine	31	88,6	48	88,9	35	87,5	20	100	134	89,9	0,451
Suguhagustesse nakatumise vältimine	31	88,6	50	92,6	37	92,5	20	100	138	92,6	0,560
Kliendi nõudmine	4	11,4	7	13,0	6	15,0	6	30,0	23	15,4	0,304
Oma püsipartneri kaitsmine	6	17,1	3	5,6	3	7,5	3	15,0	15	10,1	0,246

*Fisher test

D1. Mis on prostitutsioon

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Raha, raha teenimine, raha saamine, lihtne raha	23	63,9	32	59,3	28	68,3	14	70,0	97	64,2	0,761
Seks raha eest	4	11,1	7	13,0	5	12,2	1	5,0	17	11,3	0,855*
Töö, lisatöö, töö raha eest, tööl käimine	4	11,1	8	14,8	7	17,1	2	10,0	21	13,9	0,833
Oma keha müümine, keha rent	3	8,3	2	3,7	1	2,4	1	5,0	7	4,6	
Meelelahutus, lõbu, puhkus	1	2,8	1	1,9	2	4,9	0	0	4	2,6	
Ei tea, raske öelda	1	2,8	2	3,7	0	0	0	0	3	2,0	
Muu vastus**	3	8,3	6	11,1	3	7,3	2	10,0	14	9,3	

*Fisher test

**Muu vastus: degradatsioon, raha puudus; emotsioonid; kaks naist koos; kiirabi mehele; osa minu elust kahjuks; partnerite vahetus; väga halb; eluviis; teenused.

D2. Enda pidamine prostitutsiooni kaasatuks vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Peab ennast prostitutsiooni kaasatuks	27	75,0	36	66,7	33	80,5	14	70,0	110	72,8
Ei pea	9	25,0	17	31,5	7	17,1	6	30,0	39	25,8
Muu vastus*	0	0	1	1,8	1	2,4	0	0	2	1,3
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,649$ (Fisheri test)

*Muu vastus: vabatahtlik; vajadus

D3. Vanus, millal saadi seksi eest esimest korda raha, narkootikume või asju, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
17 ja noorem	7	19,5	9	17,0	1	2,4	1	5,3	18	12,1
18–24	26	72,2	16	30,2	13	31,7	3	15,8	58	38,9
25–29	3	8,3	15	28,3	9	22,0	2	10,5	29	19,4
30–34	0	0	10	18,9	5	12,2	0	0	15	10,1
35 ja vanem	0	0	3	5,6	13	31,7	13	68,4	29	19,5
Kokku	36	100	53	100	41	100	19	100	149	100
Vastamata			1				1		2	

D4. Prostitutsiooniga seotuks saamise viis vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vastas ajalehekuulutusele	2	5,6	6	11,3	2	4,9	2	10,0	12	8,0
Vastas internetikuulutusele	1	2,8	5	9,4	2	4,9	0	0	8	5,3
Töötas alguses tantsijana	3	8,3	1	1,9	3	7,3	0	0	7	4,7
Prostitutsiooniga tegelevad tuttavad kutsusid või teavitasid sellest võimalusest	10	27,8	12	22,7	10	24,4	5	25,0	37	24,7
Tutvus meesterahvaga, kes kutsus	8	22,2	20	37,7	8	19,5	3	15,0	39	26,0
Tutvus naisterahvaga, kes kutsus	11	30,5	9	17,0	16	39,0	8	40,0	44	29,3
Muu*	1	2,8	0	0	0	0	2	10,0	3	2,0
Kokku	36	100	53	100	41	100	20	100	150	100
Vastamata			1						1	

*Muu vastus: ei olnud tööd; oli lootusetu olukord.

D5. Seksi eest saadud tasu viisid vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Raha	36	100	54	100	40	97,6	20	100	150	99,3	0,642*
Narkootikumid	11	30,6	11	20,4	0	0	0	0	22	14,6	0,0002
Asjad, nt riided, ehted, kosmeetika	6	16,7	11	20,4	12	29,3	5	25,0	34	22,5	0,574
Toit	6	16,7	5	9,3	9	22,0	4	20,0	24	15,9	0,366
Puhkus, reis	7	19,4	7	13,0	5	12,2	3	15,0	22	14,6	0,804

*Fisher'i test

D6. Prostitutsioonis osalemise aeg vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3 aastat ja vähem	10	29,4	9	16,7	10	25,6	3	15,0	32	21,8
4–10 aastat	19	55,9	35	64,8	12	30,8	8	40,0	74	50,3
Kauem kui 10 aastat	5	14,7	10	18,5	17	43,6	9	45,0	41	27,9
Kokku	34	100	54	100	39	100	20	100	149	100
Vastamata	2				2				2	

$p = 0,008$

D7. Summa eurodes, mis maksti viimasel korral seksuaalvahekorra eest kliendiga, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
40 ja vähem	7	22,6	8	15,7	7	17,1	10	52,6	32	22,5
41–79	11	35,5	25	49,0	19	46,3	8	42,1	63	44,4
80 ja rohkem	13	41,9	18	35,3	15	36,6	1	5,3	47	33,1
Kokku	31	100	51	100	41	100	19	100	142	100
Vastamata	5		3				1		9	

$p = 0,017$

D8. Kliendiga kontakti saamise viis viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
<u>Enda poolt reklaamitud info kaudu:</u>	33	91,7	52	96,3	40	100	20	100	145	96,7	0,259*
- enda poolt reklaamitud telefoni numbri kaudu	30	83,3	49	90,7	40	100	20	100	139	92,7	
- enda poolt reklaamitud e-maili aadressi kaudu	8	22,2	10	18,5	9	22,5	3	15,0	30	20,0	
<u>Firma pinnal:</u>	3	8,3	0	0	0	0	0	0	3	2,0	
- firma eramajas	1	2,8	0	0	0	0	0	0	1	0,7	
- firma korteris	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- saunas, massaažisalongis	3	8,3	0	0	0	0	0	0	3	2,0	
<u>Avaliku asutuse pinnal:</u>	3	8,3	3	5,6	3	7,5	0	0	9	6,0	
- hotellis	3	8,3	2	3,7	1	2,5	0	0	6	4,0	
- baaris, restoranis või ööklubis	1	2,8	1	1,9	2	5,0	0	0	4	2,7	
<u>Taksojuhi kaudu</u>	0	0	2	3,7	0	0	0	0	2	1,3	
<u>Avalikus kohas:</u>	1	2,8	5	9,3	0	0	0	0	6	4,0	
- sadamas	1	2,8	0	0	0	0	0	0	1	0,7	
- raudteejaamas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- tänaval	0	0	5	9,3	0	0	0	0	5	3,3	
- veoautode parklas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- maanteede ääres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Mujal:</u>	1	2,8	2	3,7	0	0	0	0	3	2,0	
- kliendid tulevad ise koju	0	0	1	1,9	0	0	0	0	1	0,7	
- tuttavate kaudu	1	2,8	1	1,9					2	1,3	

*Fisher test

D9. Kliendiga seksuaalvahekorra teostamise koht viimase 4 nädala jooksul vanuserühmades

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Firma eramajas	1	2,8	1	1,9	0	0	0	0	2	1,3	
Firma korteris	2	5,6	0	0	1	2,4	1	5,0	4	2,6	
Enda korteris või enda poolt üüritud korteris	18	50,0	36	66,7	33	80,5	17	85,0	104	68,9	0,011
Kliendi korteris	21	58,3	20	37,0	15	36,6	7	35,0	63	41,7	0,145
Hotellis	21	58,3	22	40,7	19	46,3	7	35,0	69	45,7	0,286
Saunas, massaažisalongis	5	13,9	8	14,8	3	7,3	1	5,0	17	11,3	0,558*
Autos või veoautos	10	27,8	7	13,0	6	14,6	2	10,0	25	16,6	0,211
Väljas, nt tänaval või pargis	4	11,1	4	7,4	0	0	0	0	8	5,3	
Hoonete koridorides või keldrites	2	5,6	0	0	0	0	0	0	2	1,3	
Mujal**	0	0	0	0	0	0	1	5,0	1	0,7	

*Fisher'i test

**Muu vastus: rendikorter

D10. Tasu proportsioon, mis saadi endale viimase 30 päeva jooksul seksi eest saadud tasust, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Alla 10%	0	0	0	0	1	2,4	0	0	1	0,7
10–30%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30–50%	3	8,3	0	0	0	0	0	0	3	2,0
50–80%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
üle 80%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100% ehk kogu tasu	33	91,7	54	100	40	97,6	20	100	147	97,3
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,031$ (Fisher'i test)

D12a. Linn, kus viimase 12 kuu jooksul on põhiliselt tegeletud prostitutsiooniga, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Tallinn	26	74,3	44	81,5	33	80,5	18	90,0	121	80,6
Kohtla-Järve	2	5,7	7	13,0	2	4,9	1	5,0	12	8,0
Tartu	3	8,5	2	3,7	2	4,9	0	0	7	4,6
Narva	2	5,7	0	0	1	2,4	0	0	3	2,0
Paide	0	0	0	0	3	7,3	0	0	3	2,0
Jõhvi	1	2,9	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Pärnu	0	0	0	0	0	0	1	5,0	1	0,7
Sillamäe	0	0	1	1,8	0	0	0	0	1	0,7
Tapa	1	2,9	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Kokku	35	100	54	100	41	100	20	100	150	100
Vastamata	1								1	

$p = 0,204$ (Fisheri test)

D12b. Viimase 12 kuu põhikohas tegutsemise sagedus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
6–7 päeva nädalas	8	34,8	7	21,9	9	33,3	5	41,7	29	30,9
3–5 päeva nädalas	13	56,5	17	53,1	14	51,9	5	41,7	49	52,1
1–2 päeva nädalas	2	8,7	8	25,0	4	14,8	2	16,6	16	17,0
Kokku	23	100	32	100	27	100	12	100	94	100
Vastamata	13		22		14		8		57	

$p = 0,687$ (Fisheri test)

D12c. Viimase 12 kuu jooksul lisaks põhikohale muude tegutsemiskohtade (linn/piirkond/riik) olemasolu vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On lisakoht	11	31,4	13	24,1	8	19,5	3	15,0	35	23,3
Ei ole lisakohta	24	68,6	41	75,9	33	80,5	17	85,0	115	76,7
Kokku	35	100	54	100	41	100	20	100	150	100
Vastamata	1								1	

$p = 0,492$

D13. Keel, mida kliendid viimase 12 kuu jooksul on rääkinud, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Eesti keel	30	83,3	45	83,3	38	92,7	16	80,0	129	85,4	0,471
Vene keel	32	88,9	44	81,5	34	82,9	17	85,0	127	84,1	0,814
Soome keel	18	50,0	36	66,7	29	70,7	14	70,0	97	64,2	0,225
Inglise keel	17	47,2	36	66,7	26	63,4	9	45,0	88	58,3	0,153
Muu*	0	0	3	5,6	3	7,3	1	5,0	7	4,6	

*Muu vastus: prantsuse keel (n = 1); rootsi keel (n = 3); saksa keel (n = 4).

D14. Hinnang välismaalaste osakaalule viimase 12 kuu klientide hulgas vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Alla 10% ehk vähesed	17	47,2	26	48,1	18	43,9	8	40,0	69	45,7
10–30% ehk mõned	7	19,4	14	25,9	9	22,0	8	40,0	38	25,1
30–50% ehk alla poole	5	13,9	7	13,0	9	22,0	1	5,0	22	14,6
50–80% ehk üle poole	6	16,7	4	7,4	1	2,4	2	10,0	13	8,6
üle 80% ehk enamus	0	0	3	5,6	4	9,7	1	5,0	8	5,3
100% ehk kõik	1	2,8	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,322$ (Fisheri test)

D15. Hinnang viimase 12 kuu klientide vanusele vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Kuni 29-aastased	4	11,1	0	0	2	4,9	0	0	6	4,0
30–39-aastased	16	44,4	17	31,5	9	21,9	0	0	42	27,8
40–49-aastased	14	38,9	28	51,8	17	41,5	12	60,0	71	47,0
50-aastased ja vanemad	2	5,6	9	16,7	13	31,7	8	40,0	32	21,2
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)

D16. „Õnneliku lõpuga“ või tantra massaaži pakkuvas massaažisalongis töötamine vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Töötab	2	5,6	2	3,7	1	2,5	1	5,0	6	4,0
Ei tööta	34	94,4	52	96,3	39	97,5	19	95,0	144	96,0
Kokku	36	100	54	100	40	100	20	100	150	100
Vastamata					1					

p = 0,879 (Fisheri test)

D17. Teiste prostitutsiooni kaasatud naistega korteri/salongi vms jagamine vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jagab korterit/salongi	8	22,2	8	14,8	15	36,6	5	25,0	36	23,8
Ei jaga korterit/salongi	28	77,8	46	85,2	26	63,4	15	75,0	115	76,2
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,104

D18. Prostitutsiooniga tegelevate naiste arv, keda teatakse vastastikku nimepidi ja keda on nähtud viimase nelja nädala jooksul, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ei tea või ei ole kohanud kedagi	0	0	4	7,4	3	7,7	2	10,0	9	6,1
1–2 naist	8	23,5	11	20,4	4	10,2	2	10,0	25	17,0
3–10 naist	17	50,0	24	44,4	23	59,0	11	55,0	75	51,0
Rohkem kui 10 naist	9	26,5	15	27,8	9	23,1	5	25,0	38	25,9
Kokku	34	100	54	100	39	100	20	100	147	100
Vastamata	2				2				4	

p = 0,645

E1. Seksi eest rahas, narkootikumides või asjades tasunud partnerite arv viimase 7 päeva jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
5 ja vähem partnerit	19	54,3	27	50,0	21	51,2	7	35,0	74	49,4
6–10 partnerit	7	20,0	11	20,4	12	29,3	6	30,0	36	24,0
11–15 partnerit	4	11,4	11	20,4	5	12,2	6	30,0	26	17,3
Rohkem kui 15 partnerit	5	14,3	5	9,2	3	7,3	1	5,0	14	9,3
Kokku	35	100	54	100	41	100	20	100	150	100
Vastamata	1								1	

p = 0,639 (Fisheri test)

E2. Seksi eest rahas, narkootikumides või asjades tasunud partnerite arv viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
10 ja vähem partnerit	5	16,7	14	28,6	11	26,8	3	15,8	33	23,8
11–30 partnerit	12	40,0	14	28,6	15	36,6	7	36,8	48	34,5
31–50 partnerit	7	23,3	9	18,3	6	14,6	4	21,1	26	18,7
Rohkem kui 50 partnerit	6	20,0	12	24,5	9	22,0	5	26,3	32	23,0
Kokku	30	100	49	100	41	100	19	100	139	100
Vastamata	6		5				1		12	

p = 0,932

E3. Hinnang viimase 4 nädala klientide arvule vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Tavapärane	24	70,5	34	62,9	30	75,0	15	75,0	103	69,6
Tavaliselt on vähem	3	8,8	7	13,0	4	10,0	1	5,0	15	10,1
Tavaliselt on rohkem	7	20,6	13	24,1	6	15,0	4	20,0	30	20,3
Kokku	34	100	54	100	40	100	20	100	148	100
Vastamata	2				1				3	

p = 0,898 (Fisheri test)

E4. Erinevad seksimisviisid viimase 4 nädala jooksul partneritega, kes tasusid seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		P
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Oraalseks	34	97,1	53	100	38	92,7	20	100	145	97,3	0,157*
Vaginaalseks	35	100	53	100	41	100	20	100	149	100	
Anaalseks	23	69,7	33	62,3	29	70,7	14	70,0	99	67,3	0,805
Grupiseks	11	33,3	12	23,5	13	31,3	5	26,3	41	28,5	0,741
Sadomasohistlik seks	4	12,1	5	9,6	5	12,5	2	10,5	16	11,1	0,963*
Muu**	1	4,8	1	3,1	2	8,7	0	0	4	4,5	

*Fisher test

** Muu vastus: kassiga; kuldne vihm (n = 2); rollimängud; strap-on seks mehele.

E4a. Kondoomi kasutamise sagedus oraalseksi ajal viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes (PKd, kes on olnud viimase 4 nädala jooksul oraalseksi ajal)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Iga kord	31	91,2	48	90,5	38	100	19	95,0	136	93,8
Enamasti	1	2,9	2	3,8	0	0	1	5,0	4	2,7
Umbes pooltel kordadel	0	0	2	3,8	0	0	0	0	2	1,4
Harva	0	0	1	1,9	0	0	0	0	1	0,7
Mitte kordagi	2	5,9	0	0	0	0	0	0	2	1,4
Kokku	34	100	53	100	38	100	20	100	145	100

$p = 0,430$ (Fisher test)

E4b. Kondoomi kasutamise sagedus vaginaalseksi ajal viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes (PKd, kes on olnud viimase 4 nädala jooksul vaginaalseksi vahekorras)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Iga kord	32	91,3	50	94,3	38	92,7	20	100	140	94,0
Enamasti	1	2,9	2	3,8	3	7,3	0	0	6	4,0
Umbes pooltel kordadel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Harva	1	2,9	1	1,9	0	0	0	0	2	1,3
Mitte kordagi	1	2,9	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Kokku	35	100	53	100	41	100	20	100	149	100

$p = 0,790$ (Fisher test)

E4c. Kondoomi kasutamise sagedus anaalseksi ajal viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes (PKd, kes on olnud viimase 4 nädala jooksul anaalseksi ajal)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Iga kord	19	82,6	31	93,9	27	93,1	13	92,9	90	90,9
Enamasti	3	13,0	1	3,0	2	6,9	0	0	6	6,1
Umbes pooltel kordadel	0	0	0	0	0	0	1	7,1	1	1,0
Harva	0	0	1	3,0	0	0	0	0	1	1,0
Mitte kordagi	1	4,3	0	0	0	0	0	0	1	1,0
Kokku	23	100	33	100	29	100	14	100	99	100

p = 0,274 (Fisheri test)

E4d. Kondoomi kasutamise sagedus grupiseksi ajal viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes (PKd, kes on osalenud viimase 4 nädala jooksul grupiseksis)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Iga kord	7		12		13		5		37	90,2
Enamasti	2		0	0	0	0	0	0	2	4,9
Umbes pooltel kordadel	1		0	0	0	0	0	0	1	2,4
Harva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mitte kordagi	1		0	0	0	0	0	0	1	2,4
Kokku	11	100	12	100	13	100	5	100	41	100

E4e. Kondoomi kasutamise sagedus sadomasohistliku seksi ajal viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes (PKd, kes on osalenud viimase 4 nädala jooksul sadomasohistlikus seksis)

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Iga kord	3		4		5		2		14	
Enamasti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Umbes pooltel kordadel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Harva	0	0	1		0	0	0	0	1	
Mitte kordagi	1	0	0	0	0	0	0	0	1	
Kokku	4	100	5	100	5	100	2	100	16	100

E5. Klientide arv viimasest 10 kliendist, kes soovisid seksida ilma kondoomita vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
0 ehk mitte keegi	6	17,6	16	29,6	11	28,2	4	20,0	37	25,2
1–4 ehk vähem kui pooled	9	26,6	13	24,1	12	30,8	8	40,0	42	28,6
5 ehk pooled	6	17,6	8	14,8	11	28,2	4	20,0	29	19,7
6–9 ehk rohkem kui pooled	6	17,6	11	20,4	0	0	3	15,0	20	13,6
10 ehk kõik	7	20,6	6	11,1	5	12,8	1	5,0	19	12,9
Kokku	34	100	54	100	39	100	20	100	147	100
Vastamata	2				2				4	

E6. Kondoomi kasutamine viimase seksuaalvahekorra ajal partneriga, kes tasus seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Kasutas kondoomi	34	94,4	53	98,1	39	95,1	20	100	146	96,7
Ei kasutanud	2	5,6	1	1,9	2	4,9	0	0	5	3,3
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,690$ (Fisheri test)

E7. Inimene, kes tegi viimase vahekorra ajal kliendiga ettepaneku kasutada kondoomi, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Prostitutsiooni kaasatud naine ise	24	66,7	48	90,6	25	64,1	12	63,2	109	74,1
Klient	3	8,3	0	0	2	5,1	0	0	5	3,4
Mõlema otsus	8	22,2	5	9,4	12	30,8	7	36,8	32	21,8
Keegi teine	1	2,8	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Kokku	36	100	53	100	39	100	19	100	147	100
Vastamata			1		2		1		4	

$p = 0,007$ (Fisheri test)

E9. Käitumine olukorras, kui klient ei soovi kondoomi kasutada

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Katkestasin kontakti ning me ei seksinud	17	50,0	30	55,5	21	51,2	13	65,0	81	54,4
Klient katkestas kontakti ning me ei seksinud	1	2,9	0	0	1	2,4	0	0	2	1,3
Üksnes masturbeerisin klienti käega	7	20,6	10	18,5	4	9,8	0	0	21	14,1
Seksisime ilma kondoomita	5	14,7	5	9,3	6	14,6	3	15,0	19	12,7
Ei olnud selliseid olukordi	3	8,7	6	11,1	6	14,6	3	15,0	18	12,1
Muu	1	2,9	3	5,6	3	7,4	1	5,0	8	5,4
Kokku	34	100	54	100	41	100	20	100	149	100
Vastamata	2								2	

$p = 0,074$ (Fisheri test)

E10. Meetodid, mida on kasutatud rasedusest hoidumiseks viimase 12 kuu jooksul partneriga, kes tasus seksi eest, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p*
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei kasutanud midagi	2	5,6	0	0	0	0	0	0	2	1,3	
Rasestumisvastased tabletid	3	8,3	6	11,1	5	12,5	1	5,0	15	10,0	0,893
Spiraal ehk emakasisene vahend	3	8,3	4	7,4	7	17,5	3	15,0	17	11,3	0,400
Hormonaalsüstid	2	5,6	2	3,7	0	0	0	0	4	2,7	
Kondoom	33	91,7	53	98,1	40	100	20	100	146	97,3	0,156
Pessaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Naiste kondoom	0	0	1	1,9	1	2,5	0	0	2	1,3	
Spermitsiidid (tupekuulid ja kreemid)	1	2,8	1	1,9	3	7,5	0	0	5	3,3	
Katkestatud suguuhe	1	2,8	2	3,7	3	7,5	1	5,0	7	4,7	
Kalendermeetod	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Steriliseerimine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

*Fisheri test

E10a. Põhiline rasestumisest hoidumise meetod viimase 12 kuu jooksul seksi eest tasunud partneritega, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ei kasutanud midagi	2	5,7	0	0	0	0	0	0	2	1,3
Rasestumisvastased tabletid	0	0	2	3,7	1	2,5	0	0	3	2,0
Spiraal ehk emakasisene vahend	0	0	0	0	1	2,5	0	0	1	0,7
Hormonaalsüstid	2	5,7	0	0	0	0	0	0	2	1,3
Kondoom	30	85,7	52	96,3	36	90,0	20	100	138	92,6
Spermiitsiidid (tupekuulid ja kreemid)	0	0	0	0	1	2,5	0	0	1	0,7
Katkestatud suguühe	1	2,9	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Muu*	0	0	0	0	1	2,5	0	0	1	0,7
Kokku	35	100	54	100	40	100	20	100	149	100
Vastamata	1				1				2	

$p = 0,142$ (Fisheri test)

*Muu vastus: 1 tablett.

E10a_lisa. Viimase 12 kuu jooksul seksi eest tasunud partneritega põhiliselt kasutatud rasestumisest hoidumise meetodi efektiivsus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ei kasutanud midagi	2	5,7	0	0	0	0	0	0	2	1,3
Efektiivne meetod	32	91,4	54	100	38	97,4	20	100	144	97,3
Ebaefektiivne meetod	1	2,9	0	0	1	2,6	0	0	2	1,4
Kokku	35	100	54	100	39	100	20	100	148	100
Vastamata	1				2				3	

$p = 0,152$ (Fisheri test)

E11. Loobumine seksuaalvahekorras kliendiga, kui on tekkinud kahtlus kliendid nakatumise kohta suguhaigusesse

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On loobunud	9	25,0	13	24,1	11	27,5	3	15,0	36	24,0
Ei ole loobunud, kuid kasutati kondoomi	10	27,8	19	35,2	13	32,5	5	25,0	47	31,3
Ei ole loobunud, ei kasutatud ka kondoomi	3	8,3	0	0	1	2,5	0	0	4	2,7
Ei ole sellist olukorda ette tulnud	14	38,9	22	40,7	15	37,5	12	60,0	63	42,0
Kokku	36	100	54	100	40	100	20	100	150	100
Vastamata					1				1	

p = 0,533 (Fisheri test)

E12. Loobumine seksuaalvahekorras kliendiga, kui on tekkinud kahtlus enda nakatumise kohta suguhaigusesse

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
On loobunud	3	8,3	5	9,2	5	12,5	3	15,0	16	10,7
Ei ole loobunud, kuid kasutati kondoomi	10	27,8	15	27,8	11	27,5	4	20,0	40	26,7
Ei ole loobunud, ei kasutatud ka kondoomi	1	2,8	0	0	1	2,5	0	0	2	1,3
Ei ole sellist olukorda ette tulnud	22	61,1	34	63,0	23	57,5	13	65,0	92	61,3
Kokku	36	100	54	100	40	100	20	100	150	100
Vastamata					1				1	

p = 0,961 (Fisheri test)

F1a. Korduv ja pikemaajaline allasurutus, alandus või häbistus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	10	17,0	26	44,1	15	25,4	8	13,6	59	39,1	0,279
Jah, lapseas	20	28,2	23	32,4	17	23,9	11	15,5	71	47,0	0,488
Jah, täiskasvanueas eraelus	16	29,1	16	29,1	16	29,1	7	12,7	55	36,4	0,526
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	8	25,0	8	25,0	11	34,4	5	15,6	32	21,2	0,475

F1b. Ähvarduste või jõuga teistega kokkupuuteid piirata või kontrollida vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	8	14,0	25	43,9	18	31,6	6	10,5	57	37,7	0,084
Jah, lapseas	19	30,2	19	30,2	14	22,2	11	17,5	63	41,7	0,165
Jah, täiskasvanueas eraelus	19	30,2	20	31,8	16	25,4	8	12,7	63	41,7	0,504
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	7	24,1	6	20,7	11	37,9	5	17,2	29	19,2	0,199

F1c. Hirmuga elamine pikemaajalise ja süstemaatilise ähvardamise ja vigastada püüdmise tõttu vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	12	18,5	29	44,6	18	27,7	6	9,2	65	43,0	0,159
Jah, lapseas	16	29,1	17	30,9	12	21,8	10	18,2	55	36,4	0,258
Jah, täiskasvanueas eraelus	17	29,3	18	31,0	15	25,9	8	13,8	58	38,4	0,601
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	7	22,6	8	25,8	10	32,3	6	19,4	31	20,5	0,444

F2a. Löömine, lahtise käega näkku löömine, tugevasti kinni hoidmine vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	8	15,1	23	43,4	14	26,4	8	15,1	53	35,1	0,245
Jah, lapseas	16	32,7	15	30,6	11	22,5	7	14,3	49	32,5	0,322
Jah, täiskasvanueas eraelus	17	26,6	18	28,1	20	31,3	9	14,1	64	42,4	0,405
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	11	27,5	12	30,0	11	27,5	6	15,0	40	26,5	0,802

F2b. Löömine rusika või kõva esemega, löömine jalaga, tõukamine, peksmine või muu sarnane vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	11	18,3	26	43,3	16	26,7	7	11,7	60	39,7	0,391
Jah, lapseas	11	27,5	12	30,0	10	25,0	7	17,5	40	26,5	0,641
Jah, täiskasvanueas eraelus	16	26,2	17	27,9	19	31,2	9	14,8	61	40,4	0,416
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	10	25,6	12	30,8	12	30,8	5	12,8	39	25,8	0,862

F2c. Elu ohustamine kägistamiskatse, noa või muu relva näitamise või mõne muu sarnase käitumise tõttu vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	17	23,0	29	39,2	19	25,7	9	12,2	74	49,0	0,864
Jah, lapseas	9	24,3	12	32,4	8	21,6	8	21,6	37	24,5	0,366
Jah, täiskasvanueas eraelus	9	20,9	11	25,6	18	41,9	5	11,6	43	28,5	0,088
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	8	25,8	10	32,3	9	29,0	4	12,9	31	20,5	0,974

F3a. Vastu tahtmist seksuaalselt kehaosade puudutamine, mis pole suguelundid, või sundinud oma kehaosi seksuaalselt puudutama vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	14	18,7	29	38,7	23	30,7	9	12,0	75	49,7	0,416
Jah, lapseas	11	23,9	16	34,8	12	26,1	7	15,2	46	30,5	0,977
Jah, täiskasvanueas eraelus	8	28,6	9	32,1	7	25,0	4	14,3	28	18,5	0,906
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	10	31,3	6	18,8	9	28,1	7	21,9	32	21,2	0,072

F3b. Seksuaalselt alandamine, näiteks sunnitud vastu tahtmist pornograafilist filmi vms vaatama, sunnitud osalema pornograafilises filmis, sunnitud oma keha alasti näitama või kellegi teise alasti keha vaatama vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	23	21,9	43	41,0	29	27,6	10	9,5	105	69,5	0,080
Jah, lapseas	5	20,8	7	29,2	7	29,2	5	20,8	24	15,9	0,619
Jah, täiskasvanueas eraelus	7	33,3	5	23,8	6	28,6	3	14,3	21	13,9	0,558
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	5	21,7	4	17,4	7	30,4	7	30,4	23	15,2	0,038

F3c. Vastu tahtmist suguelundite puudutamine, keha seksuaalse rahulduse saamiseks kasutamine või teise suguelundite puudutamise sundimine vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	13	17,8	27	37,0	22	30,1	11	15,1	73	48,3	0,394
Jah, lapseas	10	23,8	16	38,1	11	26,2	5	11,9	42	27,8	0,987
Jah, täiskasvanueas eraelus	7	25,9	6	22,2	10	37,0	4	14,8	27	17,9	0,378
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	11	29,0	11	29,0	11	29,0	5	13,2	38	25,2	0,725

F3d. Vastu tahtmist pannud peenise küsiteldava tuppe, suhu või pärakusse või püüdnud

panna eset või mõnd muud kehaosa küsiteldava tuppe, suhu või pära kusse vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ei ole	14	18,9	28	37,8	23	31,1	9	12,1	74	49,0	0,460
Jah, lapseas	9	24,3	14	37,8	10	27,0	4	10,8	37	24,5	0,986
Jah, täiskasvanueas eraelus	6	24	6	24	9	36	4	16	25	16,6	0,511
Jah, täiskasvanueas prostitutsiooniga tegeledes	11	25	13	29,6	12	27,3	8	18,2	44	29,1	0,596

G1. Alkoholi tarvitamine viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Iga päev	3	8,3	2	3,7	3	7,3	2	10,0	10	6,6
Enamikel päevadel	4	11,1	7	13,0	8	19,5	4	20,0	23	15,2
Kaks korda nädalas	8	22,2	18	33,3	8	19,5	2	10,0	36	23,8
Üks kord nädalas	7	19,4	9	16,7	6	14,6	3	15,0	25	16,6
Harvem kui kord nädalas	0	0	4	7,4	0	0	0	0	4	2,7
Üks kord kuu jooksul	3	8,3	2	3,7	6	14,6	3	15,0	14	9,3
Ei joonud üldse	11	30,6	12	22,2	10	24,4	6	30,0	39	25,8
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,412$

G2. Alkoholi tarvitamise sagedus prostitutsiooniga tegeledes viimasel neljal nädalal vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Iga päev	5	20,0	3	7,1	3	9,7	2	14,3	13	11,6
Enamikel päevadel	7	28,0	9	21,4	6	19,4	4	28,6	26	23,2
Kaks korda nädalas	3	12,0	14	33,3	9	29,0	1	7,1	27	24,1
Üks kord nädalas	3	12,0	4	9,5	3	9,7	4	28,6	14	12,5
Harvem kui kord nädalas	1	4,0	1	2,4	1	3,2	0	0	3	2,7
Üks kord kuu jooksul	2	8,0	5	11,9	2	6,5	1	7,1	10	8,9
Ei joonud üldse	4	16,0	6	14,3	7	22,6	2	14,3	19	17,0
Ei ole teada	25	100	42	100	31	100	14	100	112	100
Kokku	5	20,0	3	7,1	3	9,7	2	14,3	13	11,6

$p = 0,858$

G3. Suitsetamine viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Iga päev	31	86,1	42	77,8	24	58,5	13	65,0	110	72,9
Enamikel päevadel	0	0	3	5,6	0	0	1	5,0	4	2,7
Kaks korda nädalas	0	0	2	3,7	0	0	0	0	2	1,3
Üks kord nädalas	0	0	2	3,7	4	9,8	0	0	6	4,0
Harvem kui kord nädalas	1	2,8	0	0	1	2,4	0	0	2	1,3
Üks kord kuu jooksul	0	0	0	0	1	2,4	1	5,0	2	1,3
Ei suitsetanud üldse	4	11,1	5	9,3	11	26,8	5	25,0	25	16,6
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,028$ (Fisheri test)

G4. Narkootikumine proovimine elu jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	24	66,7	37	68,5	19	46,3	3	15,0	83	55,0
Ei	12	33,3	17	31,5	22	53,7	17	85,0	68	45,0
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,000$

G5. Narkootikumide tarvitamise sagedus viimasel neljal nädalal vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Iga päev	4	11,1	2	3,7	1	2,4	0	0	7	8,5
Enamikel päevadel	5	13,9	9	16,7	0	0	0	0	14	17,1
Kaks korda nädalas	1	2,8	2	3,7	1	2,4	0	0	4	4,9
Üks kord nädalas	1	2,8	0	0	0	0	0	0	1	1,2
Harvem kui kord nädalas	1	2,8	1	1,9	0	0	0	0	2	2,4
Üks kord kuu jooksul	4	11,1	5	9,3	2	4,9	0	0	11	13,4
Ei tarvitanud üldse	8	22,2	18	33,3	15	36,6	2	10,0	43	52,4
Ei ole teada	12	33,3	17	31,5	19	46,3	18	90,0	69	45,7
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,008$

G6. Narkootiliste ainete tarvitamine prostitutsiooniga tegelemisel viimase 4 nädala jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Iga päev	4	11,1	3	5,6	0	0	0	0	7	17,9
Enamikel päevadel	6	16,7	9	16,7	0	0	0	0	15	38,5
Kaks korda nädalas	0	0	2	3,7	0	0	0	0	2	5,1
Üks kord nädalas	1	2,8	0	0	0	0	0	0	1	2,6
Harvem kui kord nädalas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Üks kord kuu jooksul	4	11,1	1	1,9	3	7,3	0	0	8	20,5
Ei tarvitanud üldse	1	2,8	4	7,4	1	2,4	0	0	6	15,4
Pole teada	20	55,6	35	64,8	37	90,2	20	100	112	74,2
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	39	100

$p = 0,001$ (Fisheri test)

G7. Narkootikumide süstimine elu jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Jah	15	41,7	21	38,9	4	9,8	0	0	40	26,5
Ei	21	58,3	33	61,1	37	90,2	20	100	111	73,5
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)

G8. Narkootikumide süstimise sagedus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Viimase 7 päeva jooksul	7	46,7	7	33,3	0	0	0	0	14	35,0
1–4 nädalat tagasi	2	13,3	4	19,0	1	25,0	0	0	7	17,5
1–6 kuud tagasi	2	13,3	4	19,0	0	0	0	0	6	15,0
7–12 kuud tagasi	3	20,0	2	9,5	0	0	0	0	5	12,5
Enam kui 12 kuud tagasi	1	6,7	4	19,0	3	75,0	0	0	8	20,0
Kokku	15	100	21	100	4	100	0	0	40	100

$p = 0,005$ (Fisheri test)

G9. Narkootikumide süstimise regulaarsus vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	11	73,3	14	66,7	0	0	0	0	25	62,5
Ei	4	26,7	7	33,3	4	100	0	0	15	37,5
Kokku	15	100	21	100	4	100	0	100	40	100

p = 0,000 (Fisheri test)

G10. Narkootikumidega varustaja viimase 4 nädala jooksul

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		<i>p</i>
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	
Ei tarvitanud üldse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,000
Diiler	12	48,0	12	48,0	1	4,0	0	0	25	100	0,000
Korteri omanik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,000
Muu	3	27,3	5	45,5	3	27,3	0	0	11	100	0,805

Muu vastus: ise, tuttav, sber, klient, baarist sai.

G11. Narkomaaniravil viibimine vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		<i>p</i>
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	
Jah, metadoon- asendusravil	3	23,1	9	69,2	1	7,7	0	0	13	15,7	0,000
Jah, muul narkomaaniravil	3	3,3	5	55,6	1	11,1	0	0	9	10,8	0,001
Ei	19	29,2	25	38,5	18	27,7	3	4,6	65	78,3	0,000

G12. Teadaolevalt on seksuaalpartneritest keegi süstinud narkootikume viimase 12 kuu jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		<i>p</i>
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	
Jah, seksi eest tasuv partner	13	36,1	12	22,2	8	19,5	3	15,0	36	23,8	0,252
Jah, seksi eest mitte tasuv partner	3	8,3	0	0	1	2,4	0	0	4	2,6	0,086
Ei	15	41,7	30	55,6	30	73,2	15	75,0	90	59,6	0,017
Ei tea	7	19,4	11	20,4	4	9,8	2	10,0	24	15,9	0,449

H1. Saanud tasuta kondoomi testimis- või nõustamiskeskusest või väljatöötajalt viimase 12 kuu jooksul, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Jah	34	94,4	49	90,7	40	97,6	18	90,0	141	93,4
Ei	2	5,6	5	9,3	1	2,4	2	10,0	10	6,6
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,496$

H2. Kondoomide saamine viimasel 4 nädalal vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik		p
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Apteek	5	20,0	10	40,0	8	32,0	2	8,0	25	16,6	0,824
Pood	2	9,1	7	31,8	11	50,0	2	9,1	22	14,6	0,062
AIDSi tugikeskus Kopli tänaval	2	66,7	1	33,3	0	0	0	0	3	2,0	0,436
ATOLL keskus kesklinnas	27	24,1	39	34,8	30	26,8	16	14,3	112	74,2	0,943
Väljatöötajatelt	18	33,3	12	22,2	15	27,8	9	16,7	54	35,8	0,035
Kliendid töid endaga kaasa	6	23,1	7	26,9	12	46,2	1	3,9	26	17,2	0,090
Kondoomid olid olemas firma majas, korteris, salongis	1	50,0	1	50,0	0	0	0	0	2	1,3	0,805
Ei ole viimase 30 päeva jooksul kondoomi saanud või ostnud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Seksuaaltervise Kliinik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Muu	3	50,0	2	33,3	1	16,7	0	0	6	4,0	0,285

H3. Steriilsete süstalde või nõelte saamine kahjude vähendamise keskusest, väljatöötajalt või mõnest keskusest viimasel 12 kuul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Jah	12	33,3	16	29,6	1	2,4	0	0	29	19,2
Ei	24	66,7	38	70,4	40	97,6	20	100	122	80,8
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)

11. Hinnang oma seksuaaltervisele üldiselt vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Väga halb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Halb	5	13,9	4	7,6	1	2,4	1	5,3	11	7,4
Ei hea ega halb	5	13,9	12	22,6	11	26,9	7	36,8	35	23,5
Hea	16	44,4	31	58,5	23	56,1	10	52,6	80	53,7
Väga hea	10	27,8	6	11,3	6	14,6	1	5,3	23	15,4
Kokku	36	100	53	100	41	100	19	100	149	100

p = 0,200 (Fisheri test)

12.1/I4. Viimane günekoloogiline läbivaatus vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Viimase 12 kuu jooksul	28	80,0	41	77,4	35	85,4	18	90,0	122	81,9
Viimase 5 a jooksul*	35	97,2	53	98,1	39	95,1	18	90,0	145	96,0
Enam kui 5 a tagasi	1	2,8	1	1,9	2	4,9	2	10	6	4,0
Mitte kunagi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,378 (Fisheri test)
*Sisaldab ka viimase 12 kuu jooksul läbivaatusel käinuid

12.5. Põhjused, miks ei külastatud viimase 12 kuu jooksul günekoloogi, vanuserühmade lõikes					
	18–30	31–40	41–50	> 50	Kõik
	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
Polnud vaja	3	4	6	1	14
Pole tervisekindlustust	4	6	1	1	12
Arvasin, et saadakse teada, et mulle makstakse seksi eest	2	2	0	1	5
Polnud raha, et visiidi eest maksta	2	2	0	1	5
Ei saanud kindel olla teenuse konfidentsiaalsuses	1	2	0	1	4
Polnud aega	0	3	0	0	3
Asukoht liiga kaugel, ebamugav	1	1	0	1	3
Arvasin, et mind koheldakse halvasti	0	2	0	1	3
Lahtiolekuajad ei sobinud	0	1	0	0	1
Liiga pikad järjekorrad	1	0	0	0	1
Depressioon	0	1	0	0	1
Ma ei ole selle peale mõelnud	0	1	0	0	1

Sama inimene võis mainida mitut põhjust

12.2. Viimane emakakaela PAP-test (vähieelsete seisundite uuring) vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Viimase 5 a jooksul	25	69,4	43	81,1	35	85,3	17	85,0	120	80,0
Enam kui 5 a tagasi	1	2,8	1	1,9	2	4,9	2	10,0	2	4,0
Mitte kunagi	10	27,8	9	17,0	4	9,8	1	5,0	24	16,0
Kokku	36	100	53	100	41	100	20	100	150	100

$p = 0,136$ (Fisheri test)

12.3. Viimane rindade läbivaatus arsti poolt vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Viimase 5 a jooksul	5	13,9	13	24,1	23	56,1	16	84,2	57	38,0
Enam kui 5 a tagasi	0	0	1	1,8	3	7,3	1	5,3	5	3,3
Mitte kunagi	31	86,1	40	74,1	15	36,6	2	10,5	88	58,7
Kokku	36	100	54	100	41	100	19	100	150	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)

12.4. Viimane rindade röntgen (mammograafia) või ultraheliuuring vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Viimase 5 a jooksul	3	8,6	8	15,1	23	56,1	16	80,0	50	33,6
Enam kui 5 a tagasi	0	0	1	1,9	3	7,3	2	10,0	6	4,0
Mitte kunagi	32	91,4	44	83,0	15	36,6	2	10,0	93	62,4
Kokku	35	100	53	100	41	100	20	100	149	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)

13. Vaktsineerimine B-hepatiidi suhtes vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	8	22,2	5	9,2	7	17,1	2	10,0	22	14,0
Ei	18	50,0	34	63,0	20	48,8	11	55,0	83	55,0
Ei tea	10	27,8	15	27,8	14	34,1	7	35,0	46	30,5
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

16. Dermatoveneroloogi visiit viimase 12 kuu jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	10	27,8	10	18,5	10	24,4	3	15,0	33	21,9
Ei	26	72,2	44	81,5	31	75,6	17	85,0	118	78,1
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,635 (Fisheri test)

17. Suguhaiguse kahtlus või sümptomid viimase 12 kuu jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	5	13,9	7	13,2	2	4,9	1	5,0	15	10,0
Ei	31	86,1	46	86,8	39	95,1	19	95,0	135	90,0
Kokku	36	100	53	100	41	100	20	100	150	100

p = 0,635 (Fisheri test)

18. Tegevused suguhaiguse kahtluse või sümptomite korral viimase 12 kuu jooksul vanuserühmade lõikes

	18–30 <i>n</i>	31–40 <i>n</i>	41–50 <i>n</i>	> 50 <i>n</i>	Kõik <i>n</i>
Läksin üksi arsti juurde	2	5	2	1	10
Ei teinud midagi	2	1	0	0	3
Tuttav soovitas ravimit, mida kasutasin	0	1	0	0	1
Ostsin apteegist arsti poolt välja kirjutatud ravimi ja kasutasin seda	1	0	0	0	1

Sama inimene võis mainida mitut põhjust

19/I11/J6/analüüsid. Nakatumine STLI-desse vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
HIV										
- Enda teada hetkel	5	13,9	8	14,8	2	4,9	1	5,0	16	10,6
- Analüüs tuvastas*	9	25,0	8	14,8	2	4,9	1	5,0	20	13,2
C-hepatiit										
- Arsti sõnul v12kj	5	14,3	10	18,5	5	12,5	1	5,3	21	14,2
- Enda teada hetkel	7	19,4	11	20,3	3	7,3	0	0	21	12,7
- Analüüs tuvastas*	12	33,3	14	25,9	7	17,1	0	0	33	21,8
Klamüdiios										
- Arsti sõnul v12kj	4	11,4	7	13,7	10	25,6	6	30,0	27	18,6
- Enda teada hetkel	0	0	3	5,6	3	7,3	0	0	6	4,0
- Analüüs tuvastas*	7	19,4	0	0	0	0	1	5,0	8	5,3

Trihhomoniaas										
- Arsti sõnul v12kj	2	5,7	3	5,8	8	20,0	4	20,0	17	11,6
- Enda teada hetkel	0	0	2	3,7	1	2,4	0	0	3	2,0
- Analüüs tuvastas*	2	5,6	1	1,9	2	4,9	0	0	5	3,3
Gonorröa										
- Arsti sõnul v12kj	0	0	1	1,9	7	17,9	5	26,3	13	8,8
- Enda teada hetkel	0	0	0	0	1	2,4	0	0	1	0,7
- Analüüs tuvastas*	2	5,6	0	0	0	0	0	0	2	1,3
Mükoplasma										
- Arsti sõnul v12kj	0	0	1	1,9	4	10,3	2	10,5	7	4,9
- Enda teada hetkel	0	0	0	0	1	2,4	0	0	1	0,7
- Analüüs tuvastas*	4	11,1	2	3,7	0	0	0	0	6	4,0
Papillomiviirus ja/või genitaaltüükad										
- Arsti sõnul v12kj	2	5,7	9	16,7	5	12,8	3	15,8	19	12,9
- Enda teada hetkel	0	0	5	9,3	0	0	1	5,3	6	4,0
Genitaalherpes										
- Arsti sõnul v12kj	3	8,6	4	7,7	6	15,4	2	10,0	15	10,3
- Enda teada hetkel	1	2,8	1	1,9	2	4,9	1	5,3	5	3,3
B-hepatiit										
- Arsti sõnul v12kj	2	5,9	1	2,0	3	7,7	1	5,3	7	4,9
- Enda teada hetkel	2	5,6	2	3,7	0	0	0	0	4	2,7
Süüfilis										
- Arsti sõnul v12kj	0	0	0	0	1	2,6	1	5,6	2	1,4
- Enda teada hetkel	0	0	1	1,9	1	2,4	0	0	2	1,3
Muu										
- Arsti sõnul v12kj	0	0	0	9	1	3,6	1	7,7	2	1,9
<i>Samal inimesel võis olla mitu STLI-d</i>										
<i>*Uuringu käigus teostatud analüüs</i>										

110. Ravi viimasel korral, kui esines STLI, vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Läbis ravikuuri vastavalt arsti ettekirjutustele	6	54,5	8	47,1	7	43,7	4	100	25	52,1
Alustas arsti poolt kirjutatud ravimi võtmist, aga katkestas poole pealt	1	9,1	4	23,5	6	37,5	0	0	11	22,9
Ei teinud midagi	4	36,4	4	23,5	3	18,8	0	0	11	22,9
Ei olnud raha ravimi ostmiseks	0	0	1	5,9	0	0	0	0	1	2,1
Kokku	11	100	17	100	16	100	4	100	48	100
<i>p = 0,505 (Fisher test)</i>										

112. Raseduste arv vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
0	7	20,0	2	3,8	0	0	0	0	9	6,1
1	7	20,0	11	21,2	4	9,8	2	10,0	24	16,2
2	8	22,9	12	23,1	5	12,2	1	5,0	26	17,6
3 või enam	13	37,1	27	51,9	32	78,0	17	85,0	89	60,1
Kokku	35	100	52	100	41	100	20	100	148	100

$p = 0,001$ (Fisheri test)

113. Abortide arv vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
0	6	22,2	17	34,0	6	14,6	1	5,0	30	21,7
1	13	48,2	12	24,0	6	14,6	1	5,0	32	23,2
2	3	11,1	3	6,0	4	9,8	3	15,0	13	9,4
3 või enam	5	18,5	18	36,0	25	61,0	15	75,0	63	45,7
Kokku	27	100	50	100	41	100	20	100	138	100

$p = 0,000$ (Fisheri test)

114. Raseduse iseeneslikud katkemised vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	7	25,0	7	14,0	15	36,6	7	35,0	36	25,9
Ei	21	75,0	43	86,0	26	63,4	13	65,0	103	74,1
Kokku	28	100	50	100	41	100	20	100	139	100

$p = 0,072$ (Pearsoni Hii-ruut test)

115/116. Elus perioodide esinemine, mil pole õnnestunud loomulikult teel 12 kuu jooksul rasestuda, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ei	29	82,9	41	85,4	36	92,3	17	85,0	123	86,6
Jah ja pöördus arsti vastuvõtule	4	11,4	2	4,2	2	5,1	3	15,0	11	7,7
Jah, kuid ei pöördunud arsti poole	2	5,7	5	10,4	1	2,6	0	0	8	5,6
Kokku	35	100	48	100	39	100	20	100	142	100

I17. Viljatuse põhjused vanuserühmade lõikes

	18–30	31–40	41–50	> 50	Kõik
	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
Munajuhad olid suletud	1	0	1	2	4
Partneri sperma kvaliteet langenud	0	1	0	0	1
Depressioon	0	0	1	0	1
Ei selgunud	3	1	0	1	5
Pole veel vastust saanud	1	0	0	0	1

J1. Teab, kuhu minna HIV-testi tegema, vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	35	97,2	52	96,3	40	97,6	20	100	147	97,4
Ei	1	2,8	2	3,7	1	2,4	0	0	4	2,6
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

$p=1,000$

J2. Viimase HIV-testi tegemise aeg vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Pole kunagi HIV-testi teinud	3	8,3	1	1,9	3	7,3	2	10,0	9	6,0
Kuni 6 kuud tagasi	17	47,2	26	48,1	18	43,9	6	30,0	67	44,4
7–12 kuud tagasi	6	16,7	11	20,4	10	24,4	6	30,0	33	21,9
1–2 a tagasi	7	19,4	5	9,3	3	7,3	2	10,0	17	11,3
Rohkem kui 2 a tagasi	3	8,3	11	20,4	7	17,1	4	20,0	25	16,6
Kokku	36	100	52	100	41	100	20	100	151	100

$p = 0,561$ (Fisheri test)

J3. Põhjused, miks pole kunagi HIV-testi teinud, vanuserühmade lõikes

	18–30 <i>n</i>	31–40 <i>n</i>	41–50 <i>n</i>	> 50 <i>n</i>	Kõik <i>n</i>
Ma ei arva, et olen ohustatud	1	1	2	1	5
Kasutan alati kondoomi	1	0	2	1	4
Ei tea, kus saab HIV-testi teha	1	0	0	0	1
Kardan, et mind koheldakse halvasti	0	0	0	1	1
Pole kindel, et testimine on konfidentsiaalne	0	0	0	1	1
Pole tervisekindlustust	0	0	1	0	1
Pole sellele kunagi mõelnud	2	0	0	0	2
Seksin üksnes terve väljanägemisega inimestega	0	0	0	1	1

Sama inimene võis mainida mitut põhjust

J4. Viimase HIV-testi tegemise koht vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>N</i>	%
Perearsti juures	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0,7
Eriarsti juures ise makstes	1	3,0	3	5,7	3	7,9	2	11,1	9	6,3
Eriarsti juures tasuta	20	60,6	31	58,5	23	60,5	14	77,8	88	62,0
Haiglas ravi saades, ilma haiglas viibimata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsionaarse patsiendina haiglas olles	0	0	0	0	1	2,6	0	0	1	0,7
HIV-testimise kabinetis	6	18,2	10	18,9	4	10,5	1	5,6	21	14,8
Doonorina verd andes	1	3,0	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Rasedusega seoses	2	6,1	2	3,8	1	2,6	0	0	5	3,5
Mobiilse testimisena, testimisüritusel, teadusuuringus	1	0,3	0	0	0	0	0	0	1	0,7
Eluliinis	2	6,1	7	13,2	4	10,5	1	5,6	14	9,9
Ei mäleta kohta	0	0	0	0	1	2,6	0	0	1	0,7
Kokku	33	100	53	100	38	100	18	100	142	100

p = 0,083 (Fisheri test)

J5. Kas sai oma viimase HIV-testi tulemuse teada, vanuserühmade lõikes

	18–30 <i>n</i>	31–40 <i>n</i>	41–50 <i>n</i>	> 50 <i>n</i>	Kõik <i>n</i>
Jah	31	53	38	17	139
Ei	1	0	0	0	1
Kokku	32	53	38	17	140

p = 0,350 (Fisheri test)

J8. Kõige tõenäolisem HIVi nakatumise viis enda HIVi nakatumisest teadlike seas, vanuserühmade lõikes

	18–30 <i>n</i>	31–40 <i>n</i>	41–50 <i>n</i>	> 50 <i>n</i>	Kõik <i>n</i>
Seksuaalvahekord kliendiga	0	0	0	0	0
Seksuaalvahekord muu partneriga	0	4	1	1	6
Narkootikumide süstimine	4	3	1	0	8
Kokku	4	7	2	1	14

p = 0,128 (Fisheri test)

J10. Infektsionisti juures käimine seoses HIVi nakatumisega, vanuserühmade lõikes

	18–30 <i>n</i>	31–40 <i>n</i>	41–50 <i>n</i>	> 50 <i>n</i>	Kõik <i>n</i>
Pole kunagi käinud	0	0	0	0	0
On käinud, kuid enam ei käi	1	2	1	0	4
Käib regulaarselt	2	3	1	1	7
Käib, kuid mitte regulaarselt	1	2	0	0	3
Kokku	4	7	2	1	14

p = 1,000 (Fisheri test)

K1. Hinnang oma tervisele vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Väga halb	1	2,8	1	1,9	2	4,9	0	0	4	2,6
Halb	4	11,1	7	13,0	2	4,9	3	15,0	16	10,6
Ei hea ega halb	8	22,2	17	31,5	11	26,8	10	50,0	46	30,5
Hea	16	44,4	24	44,4	24	58,5	7	35,0	71	47,0
Väga hea	7	19,4	5	9,3	2	4,9	0	0	14	9,3
Kokku	36	100	54	100	41	100	20	100	151	100

p = 0,234 (Fisheri test)

K1_lisa. Hinnang oma tervisele naisrahvastikus (Eesti terviseuuring 2014 kaalumata andmed naiste kohta) vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Väga halb	1	0,2	1	0,2	1	0,2	67	4,1	70	2,3
Halb	6	1,2	12	2,8	31	6,5	319	19,7	368	12,1
Ei hea ega halb	48	9,4	75	17,4	109	23,0	724	44,7	956	31,5
Hea	273	53,8	228	52,7	261	55,1	465	28,8	1227	40,5
Väga hea	180	35,4	116	26,9	72	15,2	43	2,7	411	13,6
Kokku	508	100	432	100	474	100	1618	100	3032	100

K2. Pöördunud perearsti poole viimase 12 kuu jooksul seoses oma tervisega vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	14	41,2	31	57,4	30	73,2	13	65,0	88	59,1
Ei	20	58,8	23	42,6	11	26,8	7	35,0	61	40,9
Kokku	34	100	54	100	41	100	20	100	149	100

p = 0,042 (Pearsoni Hii-ruut test)

K2_lisa. Naisrahvastikust pöördunud perearsti poole viimase 12 kuu jooksul seoses oma tervisega (Eesti terviseuuring 2014 kaalumata andmed naiste kohta) vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	333	65,7	283	65,7	303	64,1	1273	78,7	2192	72,4
Ei	174	34,3	148	34,3	170	35,9	344	21,3	836	27,6
Kokku	507	100	431	100	473	100	1617	100	3028	100

K3. Kas on mõni pikaajaline haigus või terviseprobleem vanuserühmade lõikes

	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	10	29,4	16	32,7	21	51,2	11	57,9	64	43,0
Ei	24	70,6	33	67,3	20	48,8	8	42,1	85	57,0
Kokku	34	100	49	100	41	100	19	100	149	100

p = 0,062 (Pearsoni Hii-ruut test)

K4. Vaimse tervise probleemid EEK-2 põhjal vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Depressioon	18	58,1	24	46,2	23	57,5	10	52,6	75	52,8
Ärevushäire	18	54,5	17	33,3	17	43,6	6	31,6	58	40,8
Paanikahäire	6	17,1	8	15,1	5	12,5	5	26,3	24	16,3
Sotsiaalfobia	7	20,0	5	9,6	6	15,4	1	5,6	19	13,2
Vaimne kurnatus	25	71,4	24	49,0	18	47,4	10	55,6	77	55,0
Unehäired	17	48,6	24	47,1	18	45,0	12	60,0	71	48,6

Tabelis on esitatud inimeste protsendid, kellel võib olla nimetatud psüühikahäire (skriinimise tulemus)

K4_lisa. Vaimse tervise probleemid naisrahvastikus EEK-2 põhjal (Eesti terviseuuring 2014 kaalumata andmed naiste kohta) vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Depressioon	38	7,5	47	10,9	45	9,5	184	11,4	314	10,3
Ärevushäire	33	6,5	33	7,6	42	8,9	103	6,4	211	7,0
Paanikahäire	10	2,0	6	1,4	10	2,1	62	3,9	88	2,9
Sotsiaalfobia	22	4,3	22	5,1	24	5,1	61	3,8	129	4,3
Vaimne kurnatus	47	9,3	35	8,1	53	11,2	144	8,9	279	9,2
Unehäired	65	12,8	49	11,3	60	12,7	367	22,7	541	17,8

Tabelis on esitatud inimeste protsendid, kellel võib olla nimetatud psüühikahäire (skriinimise tulemus)

K5. Mõelnud enesetapule vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei	18	50,0	32	59,3	25	62,5	15	75,0	90	60,0
Jah, v12kj	12	33,3	8	14,8	4	10,0	2	10,0	26	17,3
Jah, varem	6	16,7	10	18,5	8	20,0	2	10,0	26	17,3
Jah, nii v12kj kui ka varem	0	0	4	7,4	3	7,5	1	5,0	8	5,3
Kokku	36	100	54	100	40	100	20	100	150	100

p = 0,230 (Fisheri test)

K6. Püüdnud endalt elu võtta vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ei	25	69,4	44	81,5	32	80,0	18	94,7	119	79,9
Jah, v12kj	4	11,1	5	9,3	1	2,5	0	0	10	6,7
Jah, varem	6	16,7	4	7,4	5	12,5	0	0	15	10,1
Jah, nii v12kj kui ka varem	1	2,8	1	1,9	2	5,0	1	5,3	5	3,4
Kokku	36	100	54	100	40	100	19	100	149	100

p = 0,308 (Fisheri test)

K7. Tundis viimase 12 kuu jooksul vajadust abi järele seoses emotsionaalsete probleemidega, vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	28	77,8	34	64,2	23	57,5	11	57,9	96	64,9
Ei	8	22,2	19	35,8	17	42,5	8	42,1	52	35,1
Kokku	36	100	53	100	40	100	19	100	148	100

p = 0,261 (Pearsoni Hii-ruut test)

K8. On otsinud viimase 12 kuu jooksul abi seoses emotsionaalsete probleemidega										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Jah	10	27,8	14	25,9	10	25,0	4	20,0	38	25,3
Ei	26	72,2	40	74,1	30	75,0	16	80,0	112	74,7
Kokku	36	100	54	100	40	100	20	100	150	100

p = 0,935 (Pearsoni Hii-ruut test)

K9. Haiguste esinemine või diagnoos elu jooksul vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Astma (ka allergiline astma)	4	11,8	2	3,7	7	17,9	3	13,0	16	11,0
Krooniline bronhiit, KOK (krooniline obstruktiivne kopsuhaigus), kopsu laienemine või emfüseem	5	14,7	5	9,3	11	27,5	6	33,3	27	18,5
Südameinfarkt või infarktjärgsed kroonilised terviseprobleemid	0	0	0	0	1	2,6	1	5,6	2	1,4
Südame isheemiatõbi või rahuoleku stenokardia	0	0	0	0	1	2,6	0	0	1	0,7
Kõrgvererõhktõbi, kõrge vererõhk (hüpertoonia)	3	9,1	3	5,7	10	25,6	12	63,2	28	19,4
Ajuinsult, ajuinfarkt või nende järgsed kroonilised terviseprobleemid	1	0,3	1	0,3	0	0	1	5,6	3	2,1
Artroos (v.a artriit)	0	0	1	1,9	5	12,5	8	44,4	14	9,8
Selja- või alaseljavalud või muud kroonilised seljaprobleemid	10	31,2	21	38,9	27	69,2	10	52,6	68	47,2
Kaelavalud või muud kroonilised terviseprobleemid kaela piirkonnas	9	27,3	16	29,6	21	52,5	8	44,4	54	37,2
Suhkurtõbi (I ja II tüüpi diabeet)	1	3,1	3	5,6	0	0	3	16,7	7	4,9
Allergia, nt riniit, silmapõletik, dermatiit, toiduallergia vms (v.a allergiline astma)	8	23,5	12	22,2	11	28,9	3	17,6	34	23,8
Maksatsirroos	2	6,1	2	3,7	0	0	2	11,8	6	4,2
Uriinipidamatus, probleemid põie kontrollimisega	1	3,1	4	7,7	5	12,8	2	11,8	12	8,6
Neeruhaigused	0	0	10	18,5	4	10,5	2	11,8	16	11,4
Depressioon	15	45,5	25	46,3	22	56,4	10	55,6	72	50,0
Ärevushäire (paanikahäire, üldistunud ärevus, sotsiofoobia)	11	32,4	22	40,7	15	39,5	6	37,5	54	38,0
Glaukoom	0	0	1	1,9	1	2,6	2	11,1	4	2,8
Kopsutuberkuloos	0	0	1	1,9	3	7,9	2	11,1	6	4,2
Mao või kaksteistsõrmiksoole põletik või haavand	2	6,1	5	9,4	6	15,8	1	6,2	14	10,0
Sapipõiepõletik ja / või sapikivitõbi	0	0	3	5,6	3	7,9	1	5,9	7	4,9
Reumatoidartriit	0	0	2	3,7	2	5,3	4	23,5	8	5,6
Luuhõrenemine (osteoporoos)	0	0	1	1,9	0	0	1	5,9	2	1,4
Vähk (pahaloomuline kasvaja, ka leukeemia ja lümfoom)	0	0	1	1,9	0	0	3	16,7	4	2,8
Migreen ja / või sagedased peavalud	14	42,4	18	33,3	10	26,3	11	64,7	53	37,3
Kilpnäärmehaigused	2	6,2	7	13,0	6	15,8	8	47,1	23	16,3

Silmakae (katarakt)	0	0	2	3,8	0	0	1	5,9	3	2,2
Ei ole esinenud ühtegi pikaajalist ja / või kroonilist haigust	6	24,0	5	13,5	7	26,9	5	38,5	23	22,8

Tabelis on esitatud inimeste protsendid, kes mainisid haiguse olemasolu

K9_lisa1. Haiguste esinemine elu jooksul naisrahvastikus (Eesti terviseuuring 2014 kaalumata andmed naiste kohta) vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Astma (ka allergiline astma)	17	3,3	16	3,7	22	4,6	91	5,6	146	4,8
Krooniline bronhiit, KOK (krooniline obstruktiivne kopsuhaigus), kopsu laienemine või emfüseem	13	2,6	18	4,2	18	3,8	98	6,1	147	4,8
Südamefarkt või infarktjärgsed kroonilised terviseprobleemid	0	0	0	0	2	0,4	69	4,3	71	2,3
Südame isheemiatõbi või rahuoleku stenokardia	3	0,6	8	1,9	14	3,0	247	15,3	272	9,0
Kõrgvererõhktõbi, kõrge vererõhk (hüpertoonia)	11	2,2	24	5,5	69	14,5	818	50,5	922	30,4
Ajuinsult, ajuinfarkt või nende järgsed kroonilised terviseprobleemid	1	0,2	1	0,2	3	0,6	68	4,2	73	2,4
Artroos (v.a artriit)	0	0	4	0,9	11	2,3	171	10,6	186	6,1
Selja- või alaseljavalud või muud kroonilised seljaprobleemid	75	14,8	91	21,1	130	27,4	609	37,5	905	29,8
Kaelavalud või muud kroonilised terviseprobleemid kaela piirkonnas	25	4,9	34	7,9	64	13,5	340	21,0	463	15,3
Suhkurtõbi (I ja II tüüpi diabeet)	4	0,8	3	0,7	8	1,7	200	12,4	215	7,1
Allergia, nt riniit, silmapõletik, dermatiit, toiduallergia vms (v.a allergiline astma)	82	16,1	71	16,4	48	10,1	193	11,9	394	13
Maksatsirroos	0	0	1	0,2	1	0,2	27	1,7	29	1,0
Uriinipidamatus, probleemid põie kontrollimisega	5	1,0	13	3,0	11	2,3	132	8,2	161	5,3
Neeruhaigused	23	4,5	37	8,6	36	7,6	126	7,8	222	7,3
Depressioon	37	7,3	30	6,9	46	9,7	134	8,3	247	8,1
Ärevushäire (paanikahäire, üldistunud ärevus, sotsiofoobia)	33	6,5	21	4,9	22	4,0	83	5,1	159	5,2
Glaukoom	0	0	1	0,2	3	0,6	86	5,3	90	3,0
Kopsutuberkuloos	0	0	1	0,2	1	0,2	33	2,0	35	1,2
Mao või kaksteistsõrmiksoole põletik või haavand	9	1,8	18	4,2	18	3,8	156	9,6	201	6,6
Sapipõiepõletik ja / või sapikivitõbi	6	1,2	14	3,2	22	4,6	163	10,1	205	6,8
Reumatoidartriit	5	1	6	1,4	25	5,3	225	13,9	261	8,5
Luuõhrenemine (osteoporoos)	1	0,2	3	0,7	5	1,1	142	8,8	151	5,0

Vähk (pahaloomuline kasvaja, ka leukeemia ja lümfoom)	1	0,2	6	1,4	10	2,1	122	7,5	139	4,5
Migreen ja / või sagedased peavalud	56	11,0	59	13,7	57	12,0	164	10,1	336	11,4
Kilpnäärmehaigused	18	3,5	21	4,9	41	8,6	227	14,0	307	10,1
Silmakae (katarakt)	0	0	1	0,2	6	1,3	196	12,1	203	6,7
Ei ole esinenud ühtegi pikaajalist ja / või kroonilist haigust	259	51,0	189	43,8	184	38,8	207	12,8	839	27,7

Tabelis on esitatud inimeste protsendid, kes mainisid haiguse olemasolu

K9_lisa2. Diagnoositud haigused elu jooksul naisrahvastikus (Eesti terviseuuring 2014 kaalumata andmed naiste kohta) vanuserühmade lõikes										
	18–30		31–40		41–50		> 50		Kõik	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
Astma (ka allergiline astma)	16	3,1	15	3,5	20	4,2	90	5,6	141	4,7
Krooniline bronhiit, KOK (krooniline obstruktiivne kopsuhaigus), kopsu laienemine või emfüseem	13	2,6	18	4,2	14	3,0	91	5,6	136	4,5
Südameinfarkt või infarktjärgsed kroonilised terviseprobleemid	0	0	0	0	2	0,4	70	4,3	72	2,4
Südame isheemiatõbi või rahuoleku stenokardia	2	0,4	8	1,9	12	2,5	248	15,3	270	8,9
Kõrgvererõhktõbi, kõrge vererõhk (hüpertoonia)	8	1,6	20	4,6	66	13,9	815	50,4	909	30,0
Ajuinsult, ajuinfarkt või nende järgsed kroonilised terviseprobleemid	1	0,2	1	0,2		0,6	64	4,0	69	2,3
Artroos (v.a artriit)	0	0	2	0,5	10	2,1	158	9,8	170	5,6
Selja- või alaseljavalud või muud kroonilised seljaprobleemid	51	10,0	66	15,3	103	21,7	515	31,8	735	24,2
Kaelavalud või muud kroonilised terviseprobleemid kaela piirkonnas	13	2,6	21	4,9	41	8,6	258	15,9	333	11,0
Suhkurtõbi (I ja II tüüpi diabeet)	4	0,8	3	0,7	8	1,7	198	12,2	213	7,0
Allergia, nt riniit, silmapõletik, dermatiit, toiduallergia vms (v.a allergiline astma)	69	13,6	53	12,3	41	8,6	159	9,8	322	10,6
Maksatsirroos	0	0	0	0	1	0,2	25	1,5	26	0,9
Uriinipidamatus, probleemid põie kontrollimisega	4	0,8	10	2,3	9	1,9	92	5,7	115	3,8
Neeruhaigused	23	4,5	36	8,3	34	7,2	121	7,5	214	7,1
Depressioon	23	4,5	24	5,6	33	7,0	96	5,9	176	5,8
Ärevushäire (paanikahäire, üldistunud ärevus, sotsiofoobia)	19	3,7	14	3,2	17	3,6	58	3,5	108	3,6
Glaukoom	0	0	1	0,2	3	0,6	85	5,3	89	2,9
Kopsutuberkuloos	0	0	1	0,2	1	0,2	32	2,0	34	1,1

Mao või kaksteistsõrmiksoole põletik või haavand	9	1,8	18	4,2	16	3,4	148	9,1	191	6,3
Sapipõiepõletik ja / või sapikivitõbi	6	1,2	14	3,2	21	4,4	165	10,2	206	6,8
Reumatoidartriit	3	0,6	5	1,2	25	5,3	203	12,5	236	7,8
Luuhõrenemine (osteoporoos)	1	0,2	2	0,5	5	1,1	139	8,6	147	4,8
Vähk (pahaloomuline kasvaja, ka leukeemia ja lümfoom)	1	0,2	5	1,2	9	1,9	121	7,5	136	4,5
Migreen ja / või sagedased peavalud	38	7,5	44	10,2	38	8,0	126	7,8	246	8,1
Kilpnäärmehaigused	18	3,5	20	4,6	39	8,2	225	13,6	302	10,0
Silmakae (katarakt)	0	0	1	0,2	5	1,1	192	11,9	198	6,5
Ei ole esinenud ühtegi pikaajalist ja / või kroonilist haigust	257	53,0	189	45,7	182	40,1	200	12,5	828	28,0

Tabelis on esitatud inimeste protsendid, kes mainisid haiguse olemasolu